

Natuurtoets en mitigatieplan Daelzicht

Daelzicht Susteren

EB230040.R02.V3.0

24 februari 2025

Natuurtoets en mitigatieplan Daelzicht

Daelzicht Susteren
Rapportnummer EB230040.R02.V3.0
24 februari 2025

Opdrachtgever
ES-Concepten B.V.
Zandterweg 36
5973RC Lottum

+31 88 130 06 00
info@geonius.nl
Postbus 1097
6160 BB Geleen

Geonius.nl

Functie	Naam	Paraaf
Ecoloog		
Collegiale toets		

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Achtergrondinformatie	6
2.1	Situering plangebied	6
2.2	Ingreep	7
3	Nader onderzoek	9
3.1	Samenvatting aanwezige beschermde soorten	9
3.2	Broedvogels met jaarrond beschermd nest	9
3.2.1	Methode	9
3.2.2	Resultaten	9
3.3	Boombewonende vleermuizen	10
3.3.1	Methode	10
3.3.2	Resultaten	10
3.4	Boomkikker	12
3.4.1	Methode	12
3.4.2	Resultaten	13
3.5	Zoogdieren: eekhoorn en steenmarter	13
3.5.1	Methode	13
3.5.2	Resultaten	13
3.6	Reptielen: hazelworm en levendbarende hagedis	13
3.6.1	Methode	13
3.6.2	Resultaten	14
3.7	Vlinders, grote vos en iepenpage	14
3.7.1	Methode	14
3.7.2	Resultaten	14
4	Effectbeoordeling en toetsing	15
4.1	Effectbeoordeling	15
4.2	Toetsing aan Omgevingswet	16
5	Mitigatieplan	18
5.1	Maatregelen soorten	18
5.1.1	Maatregelen ter voorkoming van het doden van dieren	18
5.1.2	Mitigerende maatregelen voor het verlies van verblijfplaatsen	19
5.1.3	Zorgplicht	23
5.2	Toetsing Omgevingswet na maatregelen	23
6	Conclusie en advies	25
6.1	Conclusie	25
6.2	Advies	25

Bijlagen

Bijlage 1 Quicksan natuurwetgeving

Bijlage 2 Foto steenmarter

1 Inleiding

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van ES-Concepten B.V. een Natuurtoets met mitigatieplan opgesteld op basis van door Geonius uitgevoerd nader ecologisch onderzoek met betrekking tot de locatie Daelzicht aan de Jozefstraat te Susteren, provincie Limburg.

Aanleiding voor de ecologisch toetsing en beoordeling betreft de voorgenomen realisatie van een woonzorgcomplex met veertig appartementen in twee bouwlagen. Uit de door Geonius uitgevoerde quickscan¹ blijkt dat de beoogde ingreep mogelijk leidt tot schadelijke handelingen ten aanzien boomkikker, eekhoorn, steenmarter, hazelworm, levendbarende hagedis, grote vos en iepenpage en boombewonende vleermuizen.

In 2024 heeft Geonius een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van functies van boomkikker, eekhoorn, steenmarter, hazelworm, levendbarende hagedis, grote vos en iepenpage en boombewonende vleermuizen binnen het plangebied. De onderzoeken zijn volgens het soortinventarisatieprotocol boomkikker, hazelworm en levendbarende hagedis² en vleermuisprotocol 2021 van het NGB³ uitgevoerd. Op basis van de resultaten van dit onderzoek is beoordeeld voor welke soorten sprake is van nadelige gevolgen. Aan de hand daarvan is bepaald of een omgevingsvergunning in het kader van soortbescherming (flora- en fauna-activiteit) moet worden aangevraagd of dat de voorgenomen ingreep kan worden vrijgegeven al dan niet met aanvullende maatregelen en vervolgstappen.

Deze rapportage is aangevuld met een mitigatieplan en onderbouwing van de aan te vragen omgevingsvergunning met betrekking tot rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en de steenmarter. Dit mitigatieplan bestaat uit maatregelen die getroffen dienen te worden ter voorkoming van het doden of verwonden van dieren.

Geonius Groep B.V. en de verschillende divisies zijn gecertificeerd volgens de algemene kwaliteitsnorm NEN-EN-ISO 9001:2015, NEN-EN-ISO 14001:2015, VCA**2017/6.0, CO₂ Prestatieladder niveau 3 en Veiligheidsladder SCL Light – trede 3.

¹ Geonius 2024, Quickscan wet natuurbescherming, Jozefstraat Susteren, Maastricht, projectnummer EA230040.R01.V2.0, 13 november 2023

² Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie nov 2023. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>

³ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021

2 Achtergrondinformatie

2.1 Situering plangebied

Het plangebied betreft een perceel van circa een halve hectare aan de Jozefstraat en de Tuinstraat in het oosten van Susteren, Provincie Limburg. De kadastrale percelen van deze locatie zijn: STR01-D-4316, STR01-D-7107 en STR01-D-7109. Ten noorden van het plangebied ligt een kerkgebouw en het zorgcentrum hospice Mariaveld. Ten oosten van het plangebied ligt de Wilhelminalaan met daarnaast de spoorlijn tussen Sittard en Roermond. Ten oosten van de spoorlijn ligt een bosgebied. Ten zuiden en westen van het plangebied liggen woonhuizen met tuinen.

Het plangebied is voor een groot deel begroeid met bos bestaande uit voornamelijk gewone esdoorn met daarbij enkele beuken en een Amerikaanse eik. Langs de randen van het plangebied staan lindes in een rij. Verder staan er sparren en berken en in de ondergroei staan onder andere laurier, taxus, gewone esdoorn, hulst, sneeuwbes en hazelaar. Delen die niet begroeid zijn met bos bestaat uit grasveld. De bosrand met het grasveld bestaat uit iep, braam, brandnetel, sneeuwbes en opslag van gewone esdoorn. De bodembegroeiing bestaat uit klimop, lelietje der dalen, braam en grassen. Er is staand en liggend dood hout aanwezig.

Langs de rand van het bos en het gazon liggen hopen met grasmaaisel. In het noorden, binnen het plangebied staat een klein gebouw met kierende dakpannen en met daaromheen een schanskorven stenen muur. Het gebied is langs de oost-, zuid- en westgrens gedeeltelijk omsloten met een hekwerk. Er is geen open water aanwezig in het plangebied.

Het plangebied is weergegeven in Figuur 2.1. In bijlage 2 is een impressie van het plangebied weergegeven.

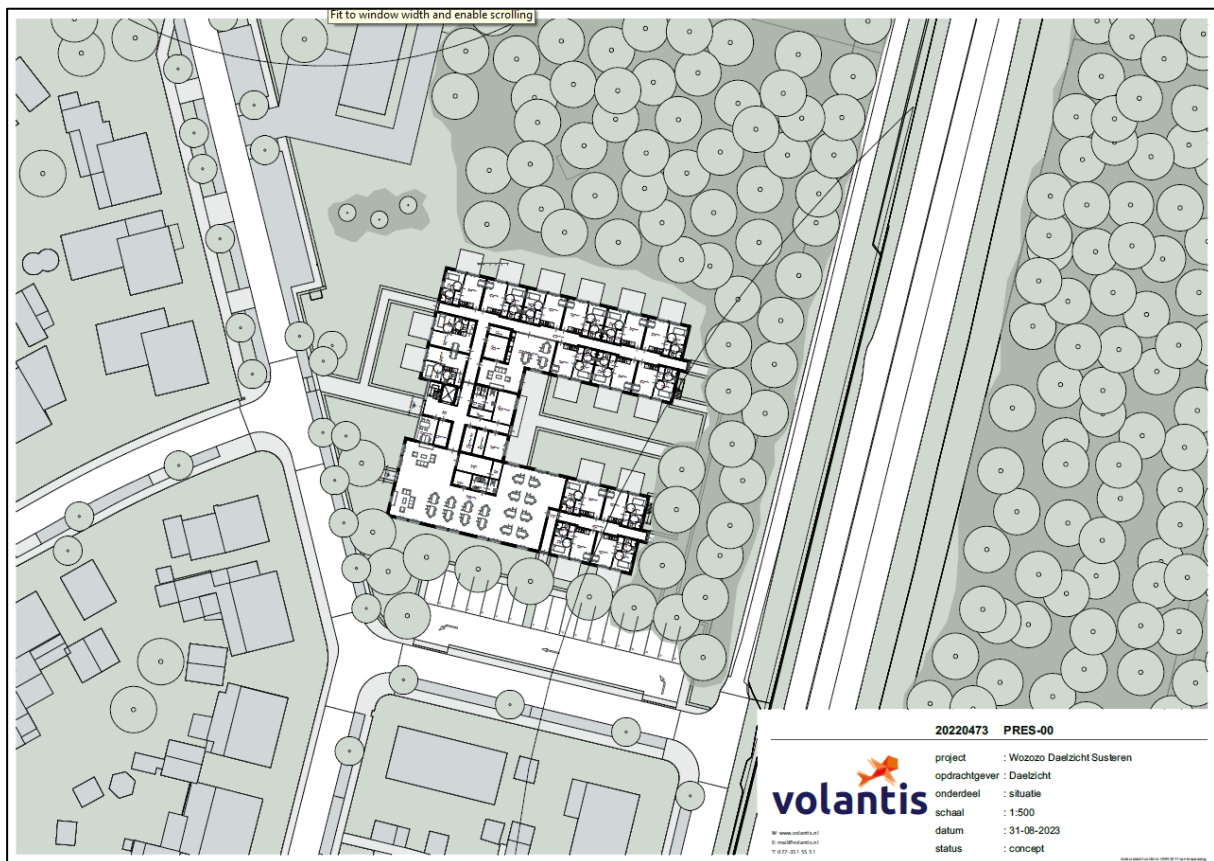
Figuur 2.1: Plangebied Jozefstraat te Susteren bij benadering weergegeven met rood omkaderd.

2.2 Ingreep

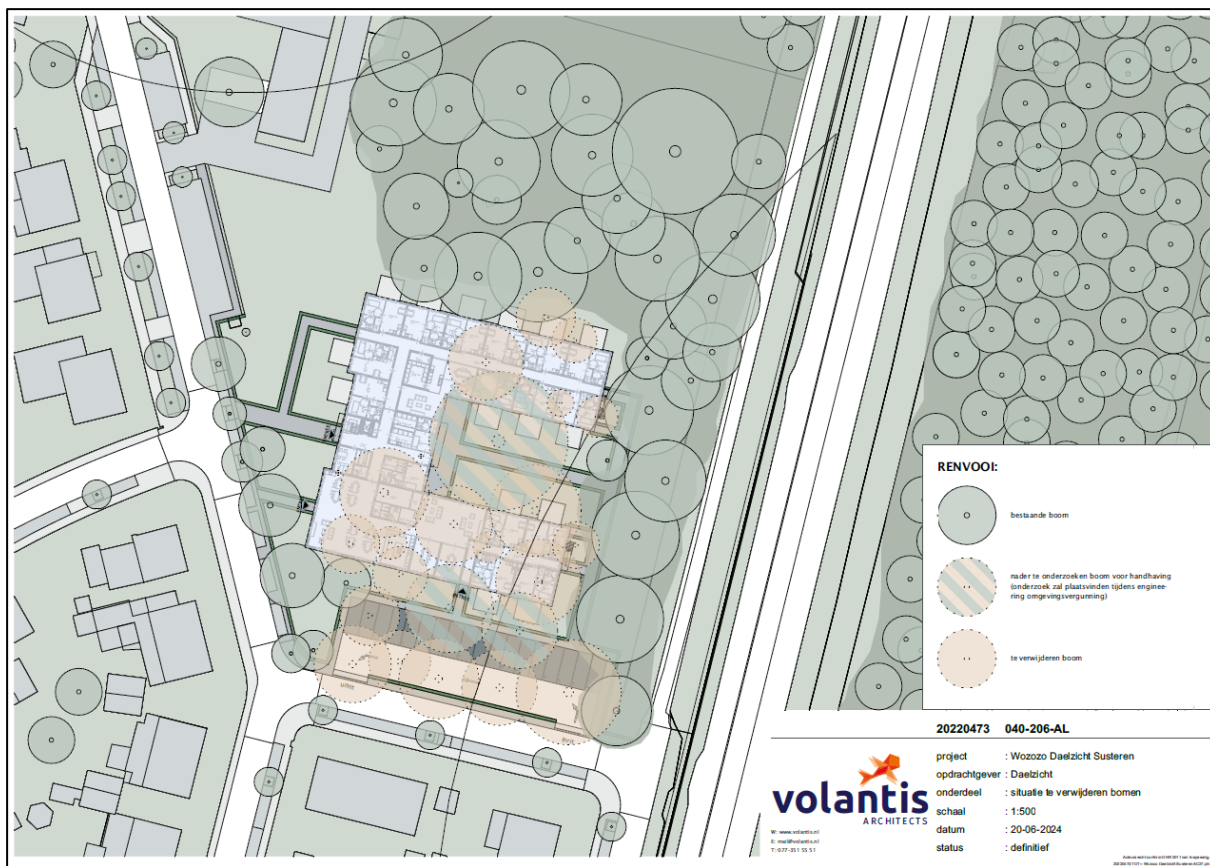
Op basis van de beschikbare gestelde inrichtingsschets (zie figuur 2.2) wordt uitgegaan van de volgende werkzaamheden (niet noodzakelijkerwijs in deze volgorde):

- Bomen en struweel rooien;
- Verwijderen hekwerk rondom terrein;
- Bouwrijp maken van locatie;
- Bouw van woonzorgcomplex;
- Graafwerk voor aansluiting op nutsvoorzieningen;
- Aanplant van nieuw groen;
- Plaatsen van additionele verlichting bij woonzorgcomplex;
- Aanleggen verharding en parkeerplaatsen.

Uitgangspunt is dat het gebouwtje en de schanskorven muur niet gesloopt gaan worden. Aanvang van de werkzaamheden is afhankelijk van het vergunningentraject. Daarom wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden op ieder moment in het jaar starten en gedurende het jaar uitgevoerd worden.

Figuur 2.2: Inrichtingsschets woonzorgcomplex.

Figuur 2.3: Situatie te verwijderen bomen.

3 Nader onderzoek

3.1 Samenvatting aanwezige beschermde soorten

In het plangebied zijn op basis van het verrichte onderzoek (quickscan en nader onderzoek) de volgende beschermde soorten in het plangebied aanwezig:

- Broedvogels met jaarrond beschermd nest (niet vastgesteld)
- Amfibieën/ boomkikker – leefgebied (niet vastgesteld)
- Zoogdieren/ eekhoorn - leefgebied (niet vastgesteld)
- Zoogdieren/ steenmarter – leefgebied en mogelijk verblijfplaats (vastgesteld)
- Reptielen/hazelworm, levendbarende hagedis – leefgebied en verblijfplaatsen (niet vastgesteld)
- Insecten (vlinders)/ grote vos en iepenpage – leefgebied en verblijfplaatsen (niet vastgesteld)
- Vleermuizen verblijfplaatsen boombewonende vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis vastgesteld.
- Vleermuizen foeragerend – frequent gewone dwergvleermuis en laatvlieger, vastgesteld.

De gehanteerde methodiek en resultaten van het nader onderzoek naar boomkikker, eekhoorn, steenmarter, hazelworm, levendbarende hagedis, grote vos en iepenpage is hieronder beschreven.

3.2 Broedvogels met jaarrond beschermd nest

3.2.1 Methode

Horsten/nesten

Een visuele inspectie naar horsten en nesten in het plangebied was niet meer mogelijk door het aanwezige blad aan de bomen. Om nog in het seizoen van 2024 afdoende inspanning te kunnen leveren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogels vast te stellen danwel uit te sluiten zijn drie inventarisatiemomenten uitgevoerd waarbij zowel op uilen als op roofvogels is gecontroleerd in de avond en ochtenduren in de periode april tot eind mei om aan te tonen of een horst in gebruik is en door welke soort. Tevens zijn de roofvogels mee beoordeeld tijdens de uitvoering van de overige onderzoeksmomenten die in het gebied hebben plaatsgevonden.

Tabel 1 Broedvogelinventarisaties

Datum	Temperatuur (in °C)	Windkracht (in Bft.)	Aantal ecologen	Type onderzoek
30-4-2024	17	1	1	Roofvogels, uilen
14-5-2024	19	1	1	Roofvogels, uilen
22-5-2024	22	1	1	Roofvogels, uilen

3.2.2 Resultaten

Met de veldbezoeken zijn geen nesten, horsten of holen waarin uilen kunnen broeden aangetroffen. Daarnaast zijn er ook geen poepstrepen, braakballen en prooi-resten in het plangebied aangetroffen. Er zijn geen dag actieve roofvogels of uilen waargenomen en of gehoord met binding tot het plangebied tijdens het gehele onderzoek. Tijdens een van de vleermuisrondes is een torenvalk waargenomen die een laatvlieger probeerde te vangen. De torenvalk heeft geen nestplaats binnen of nabij het plangebied

Op basis van de onderzoeken kan geconcludeerd worden dat nesten/horsten of roestplaatsen van uilen en dag actieve roofvogels uitgesloten kunnen worden. Het plangebied zal deel uitmaken van het leefgebied van het leefgebied van de in de omgeving voorkomende vogels met een jaarrond beschermd nest. Alleen van torenvalk is foerageergedrag vastgesteld.

3.3 Boombewonende vleermuizen

3.3.1 Methode

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen en andere functies voor vleermuizen binnen het plangebied is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021. Er werden in totaal vijf vleermuisrondes uitgevoerd (tabel 2). Avondrondes zijn uitgevoerd vanaf zonsondergang tot tweeënhalf uur na zonsondergang. De ochtendronde is vanaf drie uur voor zonsopkomst uitgevoerd. Hierbij is met behulp van diverse batdetectoren (Pettersson D240X, Batlogger M, Batlogger M2) en een warmtebeeldcamera (Hikmicro Falcon) onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes binnen en nabij het plangebied.

Tabel 2 Vleermuisinventarisatie

Datum	Tijd	Temperatuur (in °C)	Windkracht (in Bft.)	Type onderzoek	Aantal aanwezige ecologen
06-06-2024	21:45 – 00:15	16	1	Zomer/Kraamverblijfplaats 1	1
28-06-2024	02:25-05:25	16	2	Zomer/Kraamverblijfplaats 2	2
08-07-2024	21:50-00:55	17	1	Zomer/Kraamverblijfplaats 3	1
19-08-2024	21:49-23:50	16	1	Paarverblijfplaats 1	2
09-09-2024	21:30-23:30	14	2-3	Paarverblijfplaats 2	2

3.3.2 Resultaten

Verblijfplaatsen

Tijdens de visuele inspecties uitgevoerd op zijn er geen verblijfplaatsen gevonden van vleermuizen en of sporen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn er enkele spechtenholen in dode berken en andere openingen gevonden die als potentiële verblijfplaats zouden kunnen dienen voor vleermuizen.

Binnen het plangebied is één verblijfplaats van rosse vleermuis en één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld in dezelfde dode boom (berk) in het zuidelijk deel van het plangebied. Verblijfsfuncties van andere soorten zijn niet vastgesteld. Hierbij is nadrukkelijk gelet op myoten, grootoorvleermuizen, rosse vleermuis en bosvleermuis.

De verblijfplaats betreft een zomerverblijfplaats van rosse vleermuis en één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. De verblijfplaats is niet optimaal geschikt als stabiele winterverblijfplaats. De dikte van de boom op de hoogte van de openingen bedraagt circa 10-15 cm en de boom is afgestorven waardoor er geen sapstroom meer aanwezig is. Hierdoor is de boom niet meer in staat om de temperatuur te regelen en te bufferen waardoor de temperatuur in de verblijfplaats mee zal fluctueren met de buitentemperatuur en daardoor dus in de winter te koud of te warm zal zijn voor stabiel overwintering van vleermuizen.

Figuur 3.1: Locatie van dode boom met verblijfplaatsen.

Vliegroute en foerageergebied

Vooraf van gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn meermaals meerdere individuen jagend waargenomen. De opgaand beplanting in het plangebied en met name de luwte zijde en tussen de boomkronen wordt benut als foerageergebied door de gewone dwergvleermuis. Laatvlieger benut voornamelijk de randen van de bosschage en het grasveld om te foerageren. Het fietspad ten oosten van het plangebied, in de luwte van de bomen, wordt tijdens wind intensief benut als foerageerbiotoop. Een enkele keer is een gewone of grijze grootoorvleermuis en een myoot (niet nader gedetermineerd) waargenomen in het plangebied.

Het fietspad langs de oost zijde buiten het plangebied is een aangetoonde vliegroute waarlangs vleermuizen zich verplaatsen. Gelet op de vegetatie structuur dient aangenomen te worden dat meerdere lijnvormige verbindingen onderdeel uitmaken van het plangebied en dat de diffuse structuur gebruikt wordt door vleermuizen om van noord naar zuid te vliegen door de bosschage heen.

Daarnaast zijn er tijdens de onderzoeksinspanningen ook diverse malen op verschillende plekken overvliegende rosse vleermuizen, gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen.

Uit het uitgevoerde baltsonderzoek zijn geen baltsactiviteiten vastgesteld in het plangebied. Wel is aanvullend vastgesteld dat baltsterritoria van gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn in de Tuinstraat, Jozefstraat en langs het fietspad aan de oostzijde van het plangebied.

Figuur 3.2: Verblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis en Rosse vleermuis (blauwe stip), foerageergebied (groen gearceerd) en vliegroutes (paarse lijn).

3.4 Boomkikker

3.4.1 Methode

Het onderzoek naar boomkikker is uitgevoerd conform de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Er zijn zes onderzoeksronden uitgevoerd waarbij de bosrandvegetatie op zicht is afgezocht op zonnende exemplaren. In tabel 3 is een verantwoording van de veldbezoeken weergegeven. Tijdens de veldbezoeken is het gehele plangebied langsgelopen en de directe omgeving.

Tabel 3 Verantwoording veldbezoeken boomkikker

Datum	Onderzoeksrunde	Tijden	Aantal ecologen	Weersomstandigheden
03-7-2024	Boomkikker 1	10:00 – 11:00	1	21°C, Windkracht 1, licht bewolkt en geen neerslag
18-7-2024	Boomkikker 2	13:00 – 14:00	1	22°C, Windkracht 1, vrijwel geheel bewolkt en geen neerslag

Datum	Onderzoeksrond	Tijden	Aantal ecologen	Weersomstandigheden
24-7-2024	Boomkikker 3	12:00 – 13:00	1	21°C, Windkracht 1, half bewolkt en geen neerslag
21-8-2024	Boomkikker 4	10:00 – 11:00	1	18°C, Windkracht 2, niet bewolkt en geen neerslag
03-9-2024	Boomkikker 5	10:00 – 11:00	1	22°C, Windkracht 1, bewolkt en geen neerslag

3.4.2 Resultaten

Het plangebied is geen actueel leefgebied van de boomkikker. Er zijn geen boomkikkers waargenomen en of gehoord binnen de begrenzing van het plangebied of in de directe nabijheid van het plangebied. Wel is er tijdens een vleermuisronde op 6 juni een roepende boomkikker gehoord in een tuin op circa 200 meter ten noorden van het plangebied.

Het plangebied is geen actueel leefgebied van de boomkikker. Het voorkomen van boomkikker binnen het plangebied is uitgesloten. Een incidenteel dier kan vanwege de aanwezigheid in de omgeving nooit volledig worden uitgesloten.

3.5 Zoogdieren: eekhoorn en steenmarter

3.5.1 Methode

Bladnesten

Een volledige visuele inspectie naar bladnesten in het plangebied was niet meer mogelijk door het aanwezige blad aan de bomen. Er is wel getracht om alle bomen zo goed als mogelijk te beoordelen op bladnesten. Deze zijn onder voorbehoud van niet volledig inspecteerbaar niet vastgesteld in de te beoordelen bomen en boomdelen.

Cameravallen

Het onderzoek naar grondgebonden zoogdieren is uitgevoerd met cameravallen. In de periode van 30 april 2024 tot 31 mei 2024 zijn in het plangebied twee camera's geplaatst met zicht op wissels en hollen.

3.5.2 Resultaten

In het plangebied is een verblijfplaats van steenmarter met behulp van een cameraval vastgesteld (zie bijlage 1). Het plangebied wordt gebruikt als actueel leefgebied van de steenmarter. Eekhoorn of bladnesten van eekhoorn zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van essentieel leefgebied en verblijfplaatsen van eekhoorn kan hiermee worden uitgesloten. Aanwezigheid van een incidenteel dier kan nooit volledig worden uitgesloten.

3.6 Reptielen: hazelworm en levendbarende hagedis

3.6.1 Methode

Het onderzoek naar levendbarende hagedis en hazelworm is uitgevoerd door gebruik te maken van vangplaten (tapijttegels). Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de soortinventarisatieprotocollen van Netwerk Groene Bureaus. Er zijn in totaal 10 tapijttegels uitgelegd verdeeld over het plangebied.

Tabel X uitgevoerd onderzoek herpetofauna

Datum	Tijdstip	Temperatuur (in °C)	Windkracht (in Bft.)	Type onderzoek
30-4-2024	-	-	-	Tapijttegels neergelegd
14-5-2024	09:00-10:00	19	1	Controle tapijttegels
22-5-2024	15:00-16:00	22	1	Controle tapijttegels
04-6-2024	10:00-11:00	19	1	Controle tapijttegels
24-7-2024	12:00-13:00	21	1	Controle tapijttegels
21-8-2024	09:30-10:00	18	2	Controle tapijttegels en tegels opgehaald

3.6.2 Resultaten

In het plangebied zijn geen reptielen aangetroffen. Het plangebied is niet in gebruik als actueel leefgebied van hazelworm en levendbarende hagedis. Aanwezigheid van essentieel leefgebied en verblijfplaatsen van hazelworm en levendbarende hagedis kan hiermee worden uitgesloten. Aanwezigheid van een incidenteel dier kan nooit volledig worden uitgesloten.

3.7 Vlinders, grote vos en iepenpage

3.7.1 Methode

Voor de grote vos en iepenpage bestaat er momenteel geen formeel te hanteren onderzoeksmethode. Daarom is op basis van ervaringen en biologie van de soort bepaald dat twee veldbezoeken in het plangebied in de tijd dat de rupsen aanwezig zijn, afdoende is voor het vaststellen van functies. Hiervoor dient een visuele inspectie uitgevoerd te worden waarbij gezocht wordt naar aanwezige individuen op en rondom waardplanten van deze soort.

Op 14 mei en op 4 juni 2024 is het veldwerk verricht. Hierbij is het volledige plangebied in eerste instantie onderzocht op de aanwezigheid van geschikt habitat voor de grote vos en de iepenpage. Dit is bepaald op basis van de aanwezigheid van de voor deze soorten vastgestelde waardplanten; iep. Vervolgens is op de geschikte locaties gezocht naar eventuele aanwezigheid van de (rupsen van) de grote vos en de iepenpage. Verder is er gezocht naar mogelijk aanwezige imago's van beide soorten tijdens de onderzoeken van andere soortgroepen. De weersomstandigheden met de veldbezoeken waren gunstig.

Datum	Tijdstip	Temperatuur (in °C)	Windkracht (in Bft.)	Type onderzoek
14-5-2024	09:00-10:00	19	1	Vaststellen waardplanten, zoeken naar rupsen en imago's
04-6-2024	10:00-11:00	19	1	Zoeken naar rupsen en imago's

3.7.2 Resultaten

In het plangebied zijn geen rupsen of imago's van de grote vos en de iepenpage aangetroffen. Het plangebied is niet in gebruik als actueel leefgebied van de grote vos en de iepenpage. Aanwezigheid van essentieel leefgebied en verblijfplaatsen van de grote vos en de iepenpage kan hiermee worden uitgesloten. Aanwezigheid van een incidenteel dier kan nooit volledig worden uitgesloten.

4 Effectbeoordeling en toetsing

4.1 Effectbeoordeling

Dit hoofdstuk is opgesteld op basis van de resultaten uit hoofdstuk 3 gekoppeld met de ingreep zoals beschreven in paragraaf 2.2. Daarbij wordt uitgegaan van de conclusies van de quickscan en die van het nader onderzoek. Wijzigingen in planning, fasering, uitvoermethode of geheel nieuwe activiteiten in afwijking van deze beschrijving dienen vooraf getoetst te worden door de ecooloog. Deze kunnen immers nieuwe nadelige gevolgen hebben op de mogelijk aanwezige flora en fauna.

In de onderstaande tabel 4.1 is per soortgroep voor de mogelijk aanwezige soorten aangegeven of er nadelige gevolgen op kunnen treden door de voorgenomen ingreep.

Tabel 4.1: Effecten per soortgroep als gevolg van de ingreep.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	De bosschage, de struweelrand en de dode bomen in het plangebied bieden geschikt broedhabitat voor verschillende vogels zonder jaarrond beschermd nest, zoals merel, zanglijster, roodborst en winterkoning. Door werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen kan de ingreep leiden tot verstoring en vernietiging van nesten en verstoring en doding van dieren.	Ja
Vleermuizen	Door het vellen van (een deel van) de bosschage kunnen (zomer)verblijfplaatsen van (gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis) verloren gaan. Indien de kap in het actieve seizoen wordt uitgevoerd kunnen dieren gedood worden. Gebruik van bouw- en beveiligingsverlichting kan verstorend werken op verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied van vleermuizen in de omgeving en vliegroutes onderbreken. Voor de waargenomen vleermuissoorten is voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving voorhanden en binnen het plangebied blijft langs de oostgrens en noordgrens een deel van de bosschage staan. Daardoor blijft binnen en direct grenzend aan het plangebied ruim voldoende optimaal foerageergebied voorhanden om de functies die zijn vastgesteld te kunnen blijven faciliteren. Langs de huizen en tuinen van de Jozefstraat en de Tuinstraat en het geluidsscherm langs het spoor zijn voldoende alternatieve vliegroutes voorhanden. Ondanks de nieuwe bebouwing op één route blijven door de boomrijke randen en te behouden bomen afdoende mogelijkheden voorhanden voor een ononderbroken vliegroute geleiding over en langs het plangebied.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Door het vellen van de bosschage en bouwwerkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van steenmarter, egel en algemeen voorkomende kleine zoogdieren als muizen vernietigd en dieren gedood worden.	Ja, enkel ten aanzien van steenmarter*

Amfibieën	Door het vellen van de bosschage en bouwwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën gedood worden	Nee*
-----------	---	------

*Provincie Limburg hanteert een vrijstelling voor een aantal in het plangebied mogelijk aanwezige soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Zie hiervoor bijlage 1. Deze soorten worden niet in de toetsing meegenomen. Desondanks geldt wel de zorgplicht voor deze en alle andere soorten.

4.2 Toetsing aan Omgevingswet

Zoals gebleken uit de effectbeoordeling kunnen er mogelijk nadelige gevolgen optreden voor de soorten ten gevolge van de ingreep. Deze nadelige gevolgen resulteren mogelijk in een vergunningplicht Omgevingswet onderdeel soortbescherming. In dit hoofdstuk is de ingreep getoetst in de (mogelijk) aanwezige soorten.

In de onderstaande tabel 4.2 wordt inzichtelijk gemaakt tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren. Hierin zijn zowel de vrijgestelde als niet vrijgestelde soorten in vermeld. Tevens is de conclusie uit §4.1 toegevoegd of een toetsing aan de Omgevingswet noodzakelijk is. Vervolgens worden in tabel 4.3 en 4.4 de effecten op deze soorten getoetst aan de Omgevingswet. Vrijgestelde soorten, of soorten waar geen gevolgen door de werkzaamheden optreden hoeven niet getoetst te worden en zijn daarom buiten beschouwing gelaten. Deze toetsing is opgesteld zonder eventuele maatregelen mee te rekenen.

Tabel 4.2: Beschermingscategorie van de mogelijk aanwezige soorten.

Soort/soortgroep	Beschermingscategorie
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	Vogelrichtlijnsoorten – Art. 11.37 Bal
Vleermuizen: rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijnsoorten – Art. 11.46 Bal
Grondgebonden zoogdieren: steenmarter	Andere soorten - Art. 11.54 Bal

Per beschermingscategorie worden de effecten op deze soorten in onderstaande tabellen getoetst aan de Omgevingswet. Met deze toetsing wordt geen rekening gehouden met eventuele maatregelen die deze effecten verzachten.

Tabel 4.3: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Vogelrichtlijn (Art. 11.37 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Lid 1d	Toelichting
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	X	X	-	-	Effecten treden enkel op bij uitvoering van rooiwerkzaamheden in het broedseizoen. Ten aanzien van lid 1d: verstoring van nesten wordt niet verwacht als dermate dat deze van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding vanwege het vergelijkbare habitat in de directe omgeving en vermogen van deze soorten om jaarlijks een nieuwe nestplaats te vinden.
Toelichting schadelijke handelingen					
Het is verboden om:					
Lid 1a	: te doden of te vangen				
Lid 1b	: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen				
Lid 1c	: eieren te rapen en deze onder zich te hebben				
Lid 1d	: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding				
Lid 3	: het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder b, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.				

Tabel 4.4: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Habitatrichtlijn (Art. 11.46 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Lid 1d	Lid 1e	Toelichting
Vleermuizen	X	X	-	X	-	Door het rooien van bomen en staand dood hout kunnen zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis vernietigd worden en dieren worden gedood.
Toelichting schadelijke handelingen						
Het is verboden om:						
Lid 1a : opzettelijk te doden of te vangen						
Lid 1b : opzettelijk te verstoren						
Lid 1c : eieren van de dieren opzettelijk te vernielen of te rapen						
Lid 1d : voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen						
Lid 1e : opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen						

Tabel 4.5: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Andere soorten (Art. 11.54 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Toelichting
Steenmarter	X	X	-	Indien de rooiwerkzaamheden in de vrijstellingsperiode worden uitgevoerd (de periode 15 augustus tot en met februari) hoeft er voor deze soort geen vergunning te worden aangevraagd. Wel moet de zorgplicht in acht worden genomen. Doden en verwonden van dieren moet worden voorkomen met ecologische begeleiding.
Toelichting schadelijke handelingen				
Het is verboden om:				
Lid 1a : opzettelijk te doden of te vangen				
Lid 1b : vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen				
Lid 1c : opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

5 Mitigatieplan

De nadelige gevolgen die optreden ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden zoals gebleken uit hoofdstuk 4 dienen zoveel als mogelijk voorkomen te worden, hiervoor zijn onderstaande maatregelen per soort(groep) opgesteld. Deze maatregelen zijn niet vrijblijvend en dienen volledig en zoals beschreven tijdens de werkzaamheden uitgevoerd te worden om overtreding van de verbodsbepalingen Ow te kunnen voorkomen. Borging van uitvoering van deze maatregelen kan door middel van een EWP en ecologische begeleiding.

Het onderstaande mitigatieplan betreft een plan op hoofdlijnen ter garantie op behoud en herstel van functionaliteit. De precieze invulling van deze maatregelen dient in afstemming met een deskundig ecooloog, de initiatiefnemer en uitvoerende partij bepaald te worden en vastgelegd in het ecologisch werkprotocol. Bij het niet naleven van de maatregelen blijven mogelijk nadelige gevolgen van toepassing. Het effect van deze maatregelen op de nadelige gevolgen wordt inzichtelijk gemaakt in paragraaf 5.2.

De maatregelen streven naar het behouden van voldoende leefgebied van soorten en het voorkomen van het doden dan wel vernietigen van individuen en hun verblijfplaatsen. Niet alle maatregelen zullen afdoende zijn om de nadelige gevolgen volledig te voorkomen. Voor de vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen is een omgevingsvergunning onderdeel soortbescherming noodzakelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

5.1 Maatregelen soorten

Onderstaand genoemde maatregelen betreffen maatregelen per in het plangebied aanwezige soort(groep) om nadelige gevolgen zoveel als mogelijk te voorkomen. Dit mitigatieplan wordt uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol (EWP) betreft een concrete beschrijving van de werkzaamheden inclusief een ecologisch logboek.

5.1.1 Maatregelen ter voorkoming van het doden van dieren

Ontmoediging rosse vleermuis

Het plangebied dient in de minst kwetsbare periode van het jaar ontmoedigd te worden. Half oktober tot en met november en de maand maart is de meest geschikte periode omdat dit buiten de kraam- en winterperiode ligt. Gelet op de flexibiliteit van de dieren om in die periode een andere verblijfplaats te vinden, voldoende alternatieve verblijfplekken in de directe omgeving en de beperkte impact op de lokale populatie is ontmoediging in half oktober tot en met november en de maand maart de preferabele periode⁴. Let op dit is een vergunningplichtige handeling waarvoor eerst een positief besluit afgegeven door de provincie Limburg nodig is.

Omdat vooraf tijdelijke voorzieningen zijn gerealiseerd en de dieren voldoende tijd hebben gehad om aan de nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen te wennen, kan ook in de kwetsbare periode met uitzondering van de winterperiode, worden gewerkt. Hetzelfde geldt als er voldoende bestaande alternatieven in de omgeving zijn en de locatie ongeschikt is gemaakt voordat de kwetsbare periode aanbreekt. Daardoor zal de ontmoedigingsperiode van de gewone dwergvleermuis worden gebruikt.

Het ongeschikt maken van de verblijfplaats en alle andere plekken die geschikt zijn en verdwijnen door de ingreep moet plaatsvinden in het actieve seizoen van de rosse vleermuis en buiten de kwetsbare perioden. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen kan bijvoorbeeld door het tijdelijk afdichten van gaten die potentieel een verblijfplaats kunnen zijn met leem of doek op een moment dat het zeker is dat zich geen vleermuizen in de holte

⁴ Bij 12, Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula* versie 1.0, juli 2017

bevinden. Afwezigheid van exemplaren kan worden vastgesteld bijvoorbeeld door het waarnemen met een boomcamera. Het gebruik van exclusionflaps is mogelijk niet voldoende effectief omdat er kieren tussen de boomstam open blijven waar de rosse vleermuis zich doorheen kan wurmen.

Ontmoediging gewone dwergvleermuis

De boom met de verblijfplaats dient in de minst kwetsbare periode van het jaar ontmoedigd te worden. Half april t/m 15 oktober is de meest geschikte periode omdat dit buiten de kraam- en winterperiode ligt en deze functies niet zijn vastgesteld. Deze periode overlapt deels met de paarperiode. Gelet op de flexibiliteit van de dieren om in die periode een andere verblijfplaats te vinden, voldoende alternatieve verblijfplekken in de directe omgeving en de beperkte impact op de lokale populatie is ontmoediging in 15 april t/m 15 oktober de preferabele periode. (Let op dit is een vergunning plichtige handeling waarvoor eerst een positief besluit afgegeven door de provincie Limburg nodig is.)

Steenmarter

De provincie Limburg hanteert een tijdelijke vrijstelling voor de steenmarter. Deze tijdelijke vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari. Deze vrijstelling geldt enkel voor het vernielen van verblijfplaatsen, niet voor het doden van dieren.

Negatieve effecten kunnen worden voorkomen indien binnen deze vrijstellingsperiode gewerkt wordt waarbij voor de steenmarter zorgvuldig het struweel verwijderd wordt. Daarbij dient altijd zorg geboden te worden zodat er geen dieren gedood worden. Dit kan door bijvoorbeeld één richting op te werken na controle en vrijgave door de ecooloog, zo krijgen dieren de kans te vluchten. In afstemming met een ecooloog dienen de exacte maatregelen bepaald te worden.

5.1.2 Mitigerende maatregelen voor het verlies van verblijfplaatsen

Voor het verlies van de zomerverblijfplaatsen van rosse vleermuis en/of gewone dwergvleermuis dienen permanente voorzieningen te worden geplaatst. Het zoekgebied voor deze alternatieve verblijfplaatsen is weergegeven in figuur 5.2. Afhankelijk van de resultaten van het vleermuisonderzoek en de mogelijkheid om de verblijfplaatsen te ontzien in het ontwerp en uitvoering dienen zo veel mogelijk bomen of bomen met holte behouden te worden. Ook dienen alternatieve permanente verblijfplaatsen te worden aangelegd binnen 200 meter van het plangebied. Dit wordt uitgevoerd door:

- het ophangen van 8 vleermuiskasten aan bomen;
- het inmettelen van 4 inmetsekkasten in het nieuwe gebouw;
- het (ver)plaatsen van 2 te rooien gekandelaberde bomen met verankering (bij voorkeur eik of beuk);
- het plaatsen en verankeren van de dode boom met vastgestelde verblijfplaatsen;

Kasten

Er dienen voldoende tijdelijke/permanente voorzieningen per te verstoren individuele zomer/paarverblijfplaats te worden geplaatst. Voor dit plan met in totaal ingeschatte aantal van twee zomerverblijfplaatsen, dienen er acht vleermuiskasten (VK WS 04 Vleermuis boomkast, Vivarapro, figuur 5.1) te worden geplaatst.

Figuur 5.1: Boomkast VK WS 04 (Vivara pro)

In totaal worden acht van deze vleermuiskasten opgehangen. De kast is vooral geschikt voor de rosse vleermuis en de grootoorvleermuis. Ook andere vleermuissoorten kunnen gebruikmaken van deze vleermuizenkast. Eén vleermuiskast van dit type biedt voldoende alternatief voor een te verwachten kleine tot middelgrote zomerverblijfplaats, doordat deze kast drie compartimenten heeft⁵. De kasten worden aan meerdere bomen en in verschillende windrichtingen opgehangen. Hiermee worden verblijfplaatsen met meerdere microklimaten gecreëerd. Op die manier worden er voldoende alternatieve uitwijkmogelijkheden geboden om de aanwezige zomerverblijfplaats te mitigeren.

Deze voorzieningen zijn in november 2024 geplaatst binnen 200 meter van het werkgebied, voorafgaande aan het actieve seizoen van vleermuizen. De voorzieningen voor vleermuizen worden ten noorden van het plangebied in het zoekgebied opgehangen aan de bomen. In figuur 5.2 is het zoekgebied aangegeven met een oranje arcering in figuur 5.2.

⁵ <https://vivarapro.nl/product/vk-ws-04-vleermuisboomkast/>

Figuur 5.2: Zoekgebied (oranje arcering) plaatsing vleermuiskasten en totempalen.

Permanente verblijfplaatsen rosse vleermuis

Omdat eenzelfde verblijfplaats van rosse vleermuizen vaak voor meerdere functies in gebruik kan zijn, wordt bij de vervangende verblijfplaatsen geen onderscheid gemaakt in kraamverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen of paarverblijfplaatsen. Met een onderhoudsplan voor de vleermuiskasten kunnen deze in stand worden gehouden zodat ze permanent beschikbaar zijn.

Het is niet mogelijk om voor boombewonende vleermuizen permanente alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden die exact overeenkomen met de condities van de plekken die verloren gaan. Kasten aan bomen zijn wat temperatuurhuishouding betreft gelijkwaardig aan losse stukken boomschors. Toch worden kasten veelvuldig gebruikt door vleermuizen en ook bewezen effectief als kraam-, balts- en zelfs winterverblijfplaats. Het type kast en de posities zijn hierbij relevant. Variatie in hangposities zijn cruciaal.

In bomen ontstaan op den duur nieuwe verblijfplaatsen. Door in het beheer van het gebied rekening te houden met duurzaam vleermuisvriendelijke laan en boombeheer kan worden voorzien in het behouden en stimuleren van bomen met holten. Dit is een belangrijke voorwaarde voor duurzaam toekomstig garanties op boomholten.

De dode boom met vastgestelde verblijfplaatsen dienen in zijn geheel verplaatst te worden en als totempaal in de grond verankert te worden in het ten noorden gelegen te behouden perceel met bos. Echter betreft dit een berk die in deze staat maar een paar jaar veilig zal kunnen blijven staan.

Tevens dienen tenminste 2 levende te rooien bomen waar holten in zitten (bij voorkeur beuk of eik) als gekandelaberde totempaal bij de dode bomen te worden geplaatst en duurzaam verankert in de bodem. Hiermee wordt de garantie geboden dat er voldoende (dode en stervende) bomen zijn waar holten in zitten en ook zullen ontstaan (door spechten) in de komende jaren als overbrugging tot de vleermuizen nieuwe plekken hebben gevonden binnen het territorium.

Permanente verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Voor het verlies van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vier permanente voorzieningen in het nieuwe gebouw ingemetseld. De locatie van de voorzieningen worden volgens de richtlijnen van het Kennisdocument en in overleg met een ecooloog ingepast. Er worden vier twee-laagse kasten van type VMPM2e in combinatie met type VMPM2u (Unitura of kwalitatief vergelijkbaar) gerealiseerd in het nieuw te realiseren gebouw. In totaal zijn dit dus 8 units. De minimale interne afmetingen van deze tijdelijke voorzieningen zijn: Breedte: 15 cm, Hoogte: 80 cm, Diepte: 2 cm (1 laag), Diepte: 1,5 cm per laag (> 1 laag).

Figuur 5.3: Permanente voorzieningen VMPM2e in combinatie met VMPM2u

Ontmoedigingsplan

Het aanbieden van acht vleermuiskasten vindt plaats in november/december 2024. De rosse vleermuizen en de gewone dwergvleermuizen kunnen dan in de actieve periode (april 2025 – september 2025) wennen aan de aangeboden alternatieve verblijfplaatsen. Voor de rosse vleermuis is in het kennisdocument geen gewenningsperiode aangegeven. De gewinning van de gewone dwergvleermuis aan de aangeboden vleermuiskasten moet plaatsvinden in de periode april tot en met eind oktober, gedurende een minimale periode van drie maanden. Dat betekent in dat de gewenningsperiode 1 april start en eind juli is afgerond. In verband met het broedseizoen (vogels) kunnen dan geen werkzaamheden in de bosschage worden uitgevoerd tot einde broedseizoen (half september).

Ontmoediging zal plaatsvinden in de actieve periode van beide vleermuissoorten soorten na het broedseizoen. In de tweede helft van september 2025 kan de ontmoediging plaatsvinden en aansluitend daarop kunnen de bomen in de bosschage gerooid worden. Het rooien van de bomen en beplanting moet onder begeleiding van een ecooloog plaatsvinden zodat de steenmarter de kans krijgt om verblijfplaatsen te ontvluchten.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebied is ruim voorhanden in het gebied direct ten noorden en oosten (van de spoorlijn). In het plan zoals weergegeven in figuur 2.2 en 2.3 worden bomen aan de westelijke en oostelijke rand gehandhaafd. Hierdoor blijft de functie vliegroute behouden voor de in de omgeving aanwezige soorten.

Het gebruik van bouwverlichting en veiligheidsverlichting en het verlichtingsplan van de nieuwbouw moet zodanig toegepast worden dat vleermuizen in hun vliegroutes en foerageergebied niet verstoord worden.

De werkzaamheden worden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd om verstoring van dieren die 's nachts van het plangebied gebruik maken te voorkomen. Het verlichtingsplan wordt afgestemd op de aanwezigheid van de beschermde soorten met een ecooloog. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat in de nieuwe situatie het plangebied geschikt blijft voor de aanwezige soorten. Dit betekent ofwel bij plaatsing van nieuwe verlichting dat deze brandt alleen op de strikt noodzakelijke te verlichten delen zoals wandelpaden en bij ingangen en dat deze 'vleermuisvriendelijk' is. De bomen en het struweel mogen niet direct en niet overmatig indirect worden verlicht door additionele verlichtingsbronnen.

5.1.3 Zorgplicht

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn in het kader van een ruimtelijke ingreep vrijgesteld. Desondanks dient voor deze, en alle andere in het plangebied aanwezige soorten de zorgplicht gehanteerd te worden. Deze zorgplicht stelt aan iedereen om te doen wat realistisch mogelijk is om de schade aan de aanwezige flora en fauna zo veel als mogelijk te beperken. Hiertoe kunnen de volgende maatregelen getroffen worden:

- Voer de werkzaamheden altijd uit in één richting uit, niet in de richting van het water of met voldoende rust. Daarmee kunnen eventueel aanwezige dieren altijd vluchten naar de in de omgeving aanwezige schuilplaatsen;
- Sla materiaal en machines op zoveel mogelijk via toegangspaden en verharde weg;
- Werk overdag en maak geen gebruik van werkverlichting;
- Bij het aantreffen van dieren en bijzondere flora dient altijd contact opgenomen te worden met de begeleidende ecooloog. Deze zal in afstemming met de uitvoerder afspraken maken hoe het individu verplaatst kan worden buiten de werkzaamheden of dat er andere vervolgstappen noodzakelijk zijn.

5.2 Toetsing Omgevingswet na maatregelen

Zoals gebleken uit de effectbeoordeling en toetsing kunnen er mogelijk nadelige gevolgen optreden voor de soorten ten gevolge van de ingreep. Deze nadelige gevolgen resulteren in overtreding van de verbodsbepalingen van de Ow. Met de voorstellen in hoofdstuk 5.1 wordt de overtreding van de verbodsbepalingen zoveel als mogelijk voorkomen. In de onderstaande tabel 5.1 worden de schadelijke handelingen op deze soorten getoetst aan de Ow. Hierin is inzichtelijk gemaakt welke overtredingen te voorkomen zijn ('O') en welke overtredingen van verbodsbepalingen ondanks de te treffen maatregelen van toepassing blijven ('X').

Tabel 5.1: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Vogelrichtlijn (Art. 11.37 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Lid 1d	Toelichting
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	O	O	-	O	Alle negatieve effecten ten aanzien van algemene vogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.
Toelichting schadelijke handelingen					
Het is verboden om:					
Lid 1a	: te doden of te vangen				
Lid 1b	: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen				
Lid 1c	: eieren te rapen en deze onder zich te hebben				

Lid 1d	: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding
Lid 3	: het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder b, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Tabel 5.2: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Habitatrichtlijn (Art. 11.46 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Lid 1d	Lid 1e	Toelichting
Gewone dwergvleermuis	O	X	-	X	-	Er zijn voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden in de omgeving voorhanden.
Rosse vleermuis	O	X	-	X	-	Er zijn voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden in de omgeving voorhanden.
Toelichting schadelijke handelingen						
Het is verboden om:						
Lid 1a	: opzettelijk te doden of te vangen					
Lid 1b	: opzettelijk te verstoren					
Lid 1c	: eieren van de dieren opzettelijk te vernielen of te rapen					
Lid 1d	: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen					
Lid 1e	: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen					

Tabel 5.3: Overzicht van schadelijke handelingen: vergunning plichtige gevallen Andere soorten (Art. 11.54 Bal).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Toelichting
Steenmarter	O	O	-	
Toelichting schadelijke handelingen				
Het is verboden om:				
Lid 1a	: opzettelijk te doden of te vangen			
Lid 1b	: vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen			
Lid 1c	: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen			

Hieruit blijkt dat met het nemen van de maatregelen niet alle te verwachten schadelijke handelingen volledig te voorkomen zijn. Nadelige gevolgen ten aanzien van het Art. 11.46 Bal, lid 1 b en 1d voor gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis blijven van toepassing. Daarmee is het voornemen vergunning plichtig in het kader van de Omgevingswet onderdeel soortbescherming.

Voor de steenmarter geldt een vrijstelling in de periode 15 augustus tot en met februari.

De staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis kan afdoende worden gewaarborgd op basis van dit mitigatieplan. Het leefgebied direct ten noorden van het plangebied blijft intact. Ook het bosgebied aan de oostzijde van de spoorlijn ter hoogte van het plangebied blijft beschikbaar voor vleermuizen. Met het treffen van de maatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 5 is de ingreep vergunbaar in het kader van de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming.

6 Conclusie en advies

ES-Concepten B.V. is voornemens een woonzorgcomplex met veertig appartementen in twee bouwlagen te realiseren aan de Jozefstraat te Susteren. De ingreep bestaat onder andere uit het vellen van een bosschage. Ten behoeve van de ingreep heeft Geonius nader ecologisch onderzoek verricht omdat de werkzaamheden mogelijk tot nadelige gevolgen voor beschermde soorten leiden.

Geonius heeft naar aanleiding van dit voornemen een quickscan natuurwetgeving en nader onderzoek uitgevoerd omdat de werkzaamheden mogelijk tot nadelige gevolgen voor beschermde soorten leiden (flora- en fauna-activiteit) en daarmee vergunning plichtig is in het kader van de Omgevingswet onderdeel soortbescherming.

6.1 Conclusie

Uit deze natuurtoets is gebleken dat het onderzoeksgebied functies biedt voor:

- Gewone dwergvleermuis, zomerverblijfplaats en foerageergebied;
- Rosse vleermuis, zomerverblijfplaats;
- Laatvlieger, foerageergebied;
- Steenmarter, verblijfplaats en foerageergebied
- Algemene broedvogels, nestplaatsen en leefgebied.

De voorgenomen ingreep kan door de aanwezigheid van rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en steenmarter leiden tot schadelijke handelingen zoals genoemd in Artikel 11.46, lid b en lid d uit het Bal. Deze overtredingen zijn niet te voorkomen met maatregelen. De voorgenomen ingreep is hiermee vergunning plichtig in het kader van de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming.

De overige te verwachten nadelige gevolgen voor foerageergebied van vleermuizen en verblijfplaatsen en foerageergebied van steenmarter kunnen worden voorkomen met maatregelen. De maatregelen die noodzakelijk zijn om overtreding te voorkomen hebben een effect op de wijze van, planning en doorloop van uitvoering.

6.2 Advies

Op basis van de conclusie van het verrichte onderzoek zijn functies van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en steenmarter vastgesteld.

De ingreep leidt tot schadelijke handelingen ten aanzien van gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis. Hiervoor dient een omgevingsvergunning onderdeel soortbescherming aangevraagd te worden. Deze vergunningsaanvraag is voor overtreding van artikel 11.46, lid b en lid d uit van het Bal, voor zover deze van toepassing is op het verstoren, vernielen of beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Onderdeel van deze vergunningaanvraag is een onderbouwing van de belangen en een mitigatieplan. In dit plan zijn de maatregelen uitgewerkt die ervoor zorgen dat er voorafgaand tijdens en na de werkzaamheden afdoende habitat voorhanden is en nadelige gevolgen zoveel als mogelijk voorkomen worden.

Bijlagen

Bijlage 1 Quicksan natuurwetgeving

Quicksan Wet natuurbescherming

Jozefstraat, Susteren
EA230040.R01.V2.0

13 november 2023

Quickscan Wet natuurbescherming

Jozefstraat, Susteren
Rapportnummer EA230040.R01.V2.0
13 november 2023

Opdrachtgever

Volantis B.V.
Postbus 470
5900AL Venlo

+31 88 130 06 00
info@geonius.nl
Postbus 1097
6160 BB Geleen

Geonius.nl

Functie	Naam	Paraaf
Ecoloog		
Collegiale toets		

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Achtergrondinformatie	5
2.1	Situering plangebied	5
2.2	Ingreep	6
3	Resultaten	7
3.1	Methode	7
3.2	Soortenbescherming	7
3.3	Gebiedsbescherming	11
3.3.1	Natura 2000	11
3.3.2	Natuurnetwerk Nederland	11
3.3.3	Houtopstanden	12
4	Effectbeoordeling en toetsing	13
4.1	Soortenbescherming	13
4.1.1	Effectbeoordeling	13
4.1.2	Toetsing aan natuurwetgeving	14
4.1.3	Vervolgstappen en maatregelen	16
4.2	Gebiedsbescherming	19
4.2.1	Effectbeoordeling	19
4.2.2	Vervolgstappen	19
5	Conclusie en advies	20
5.1	Conclusie soortbescherming	20
5.2	Conclusie gebiedsbescherming	20
5.3	Advies	21

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving

Bijlage 2 Impressie plangebied

1 Inleiding

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van Volantis B.V. een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van de locatie Jozefstraat te Susteren, provincie Limburg.

Aanleiding voor deze quickscan Wet natuurbescherming vormt de voorgenomen realisatie van een woonzorgcomplex met veertig appartementen in twee bouwlagen. Dergelijke ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en of beschermde gebieden en daarmee overtreding van de Wet Natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal natuurbeleid Natuurnetwerk Nederland (NNN). Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader.

Doel van het onderzoek is om inzichtelijk maken welke beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn en te beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op deze waarden.

In de conclusie wordt beoordeeld of de ingreep (deels) kan worden vrijgegeven, er maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding te kunnen voorkomen en of een ontheffingsaanvraag Wnb benodigd is om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Uitgangspunt is om inzichtelijk te maken onder welke condities de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd conform de Wnb.

Geonius Groep B.V. en de verschillende divisies zijn gecertificeerd volgens de algemene kwaliteitsnorm NEN-EN-ISO 9001:2015, NEN-EN-ISO 14001:2015, VCA**2017/6.0 en CO₂ Prestatieladder niveau 3.

2 Achtergrondinformatie

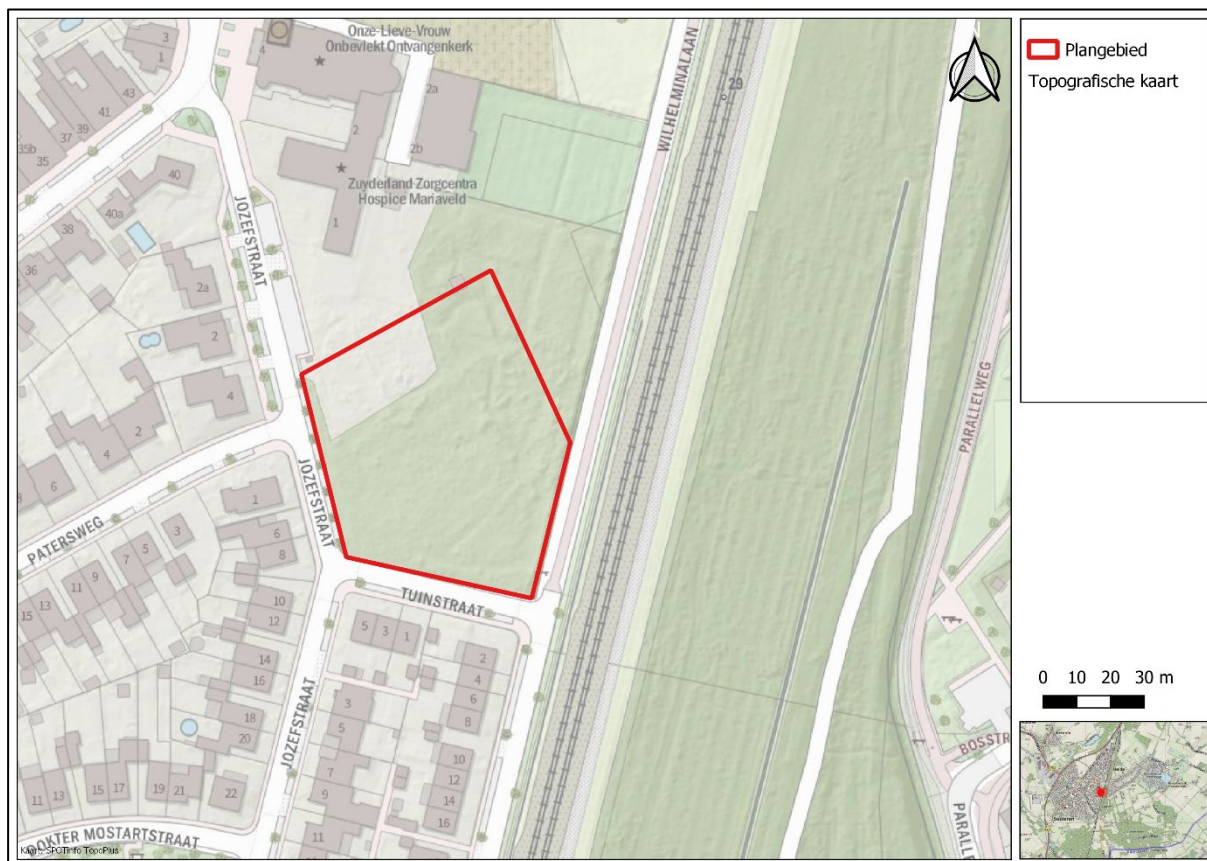
2.1 Situering plangebied

Het plangebied betreft een kavel van circa een halve hectare aan de Jozefstraat en de Tuinstraat in het oosten van Susteren, Provincie Limburg. Ten noorden van het plangebied ligt een kerkgebouw en het zorgcentrum hospice Mariaveld. Ten oosten van het plangebied ligt de Wilhelminalaan met daarnaast de spoorlijn tussen Sittard en Roermond. Ten oosten van de spoorlijn ligt een bosgebied. Ten zuiden en westen van het plangebied liggen woonhuizen met tuinen.

Het plangebied is voor een groot deel begroeid met bos bestaande uit voornamelijk gewone esdoorn met daarbij enkele beuken en een Amerikaanse eik. Langs de randen van het plangebied staan lindes in een rij. Verder staan er sparren en berken en in de ondergroei staan onder andere laurier, taxus, gewone esdoorn, hulst, sneeuwbes en hazelaar. Delen die niet begroeid zijn met bos bestaat uit grasveld. De bosrand met het grasveld bestaat uit iep, braam, brandnetel, sneeuwbes en opslag van gewone esdoorn. De bodembegroeiing bestaat uit klimop, lelietje der dalen en grassen. Er is staand en liggend dood hout aanwezig.

Langs de rand van het bos en het gazon liggen hopen met grasmaaisel. In het noorden, binnen het plangebied staat een klein gebouw met kierende dakpannen en met daaromheen een schanskorven stenen muur. Het gebied is langs de oost-, zuid- en westgrens gedeeltelijk omsloten met een hekwerk. Er is geen open water aanwezig in het plangebied.

Het plangebied is weergegeven in Figuur 2.1. In bijlage 2 is een impressie van het plangebied weergegeven.

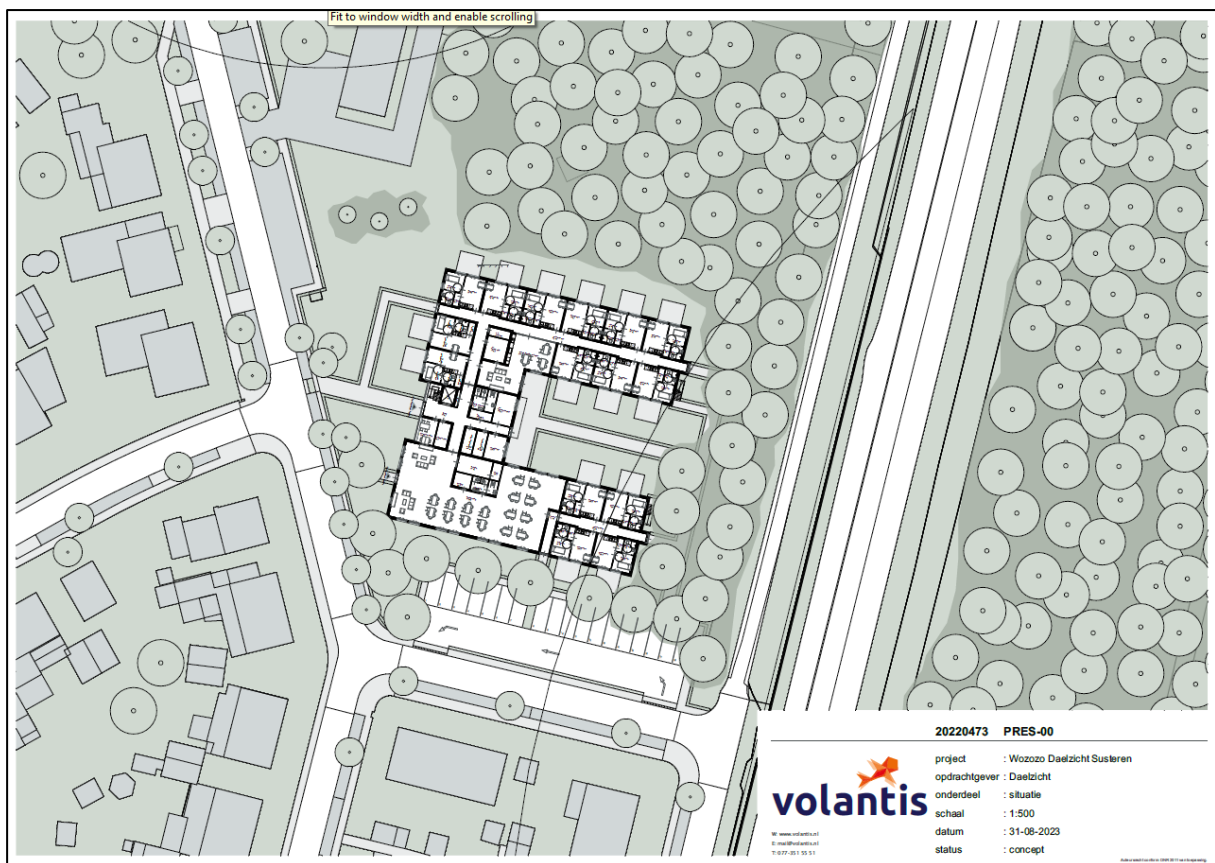
Figuur 2.1: Plangebied Jozefstraat te Susteren bij benadering weergegeven met rood kader.

2.2 Ingreep

Op basis van de beschikbare gestelde inrichtingsschets (zie figuur 2.2) wordt uitgegaan van de volgende werkzaamheden (niet noodzakelijkerwijs in deze volgorde):

- Bomen en struweel rooien;
- Verwijderen hekwerk rondom terrein;
- Bouwrijp maken van locatie;
- Bouw van woonzorgcomplex;
- Graafwerk voor aansluiting op nutsvoorzieningen;
- Aanplant van nieuw groen;
- Plaatsen van additionele verlichting bij woonzorgcomplex;
- Aanleggen verharding en parkeerplaatsen.

Uitgangspunt is dat het gebouwtje en de schanskorven muur niet gesloopt gaan worden. Aanvang van de werkzaamheden is afhankelijk van het vergunningstraject. Daarom wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden op ieder moment in het jaar starten en gedurende het jaar uitgevoerd worden.

Figuur 2.2: Inrichtingsschets woonzorgcomplex.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk is de methode en de resultaten per soortgroep van de quickscan beschreven en zijn de omliggende beschermde natuurgebieden in relatie tot het plangebied beschreven.

3.1 Methode

In deze fase is een literatuurstudie en een veldbezoek uitgevoerd. Voor de literatuurstudie is gebruik gemaakt van verspreidings-gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar en tot vijfhonderd meter vanaf het plangebied en relevante verspreidingsatlassen. De verspreiding van soorten is bepaald op basis van uurhokken voor zoverre deze niet nauwkeuriger te bepalen is.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 5 september 2023 door de heer , ecooloog bij Geonius. Met het veldonderzoek is op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie gevormd van de mogelijk aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het plangebied (kunnen) worden aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

De weersomstandigheden waren 30°C, 1 Bft. en niet bewolkt.

3.2 Soortenbescherming

Uit het bronnenonderzoek en veldbezoek blijkt dat het plangebied onderdeel kan uitmaken of uitmaakt van het leefgebied van diverse beschermde soorten. In de hiernavolgende tabel is per soort(groep) aangegeven wat de functie en verwachte voorkomen binnen het plangebied betreft. Vervolgens is per soort(groep) een verklaring opgenomen omtrent de aan- of afwezigheid binnen het plangebied.

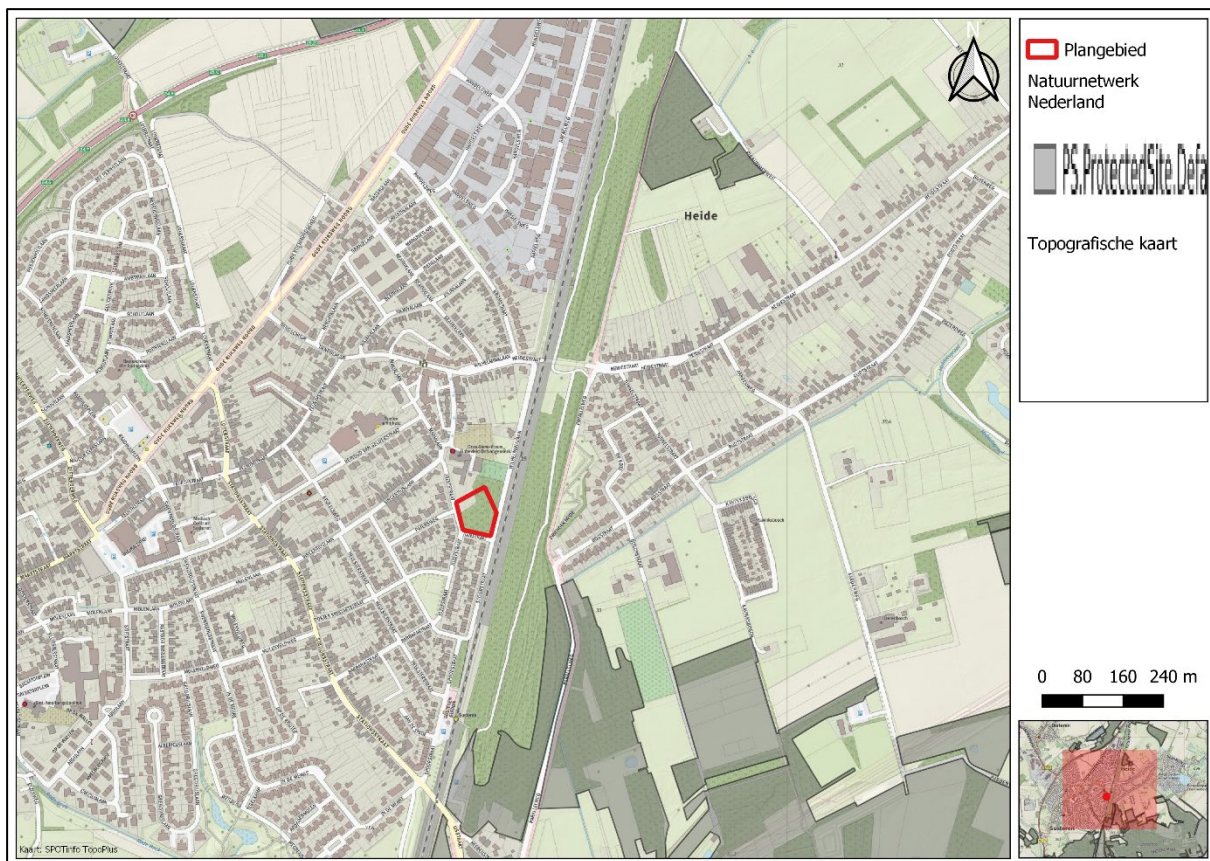
Tabel 3.1: Aanwezigheid en functie van plangebied voor beschermde soort(groep)en.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> Er is geen beschermde flora bekend binnen en direct nabij het plangebied. Het plangebied binnen het verspreidingsgebied van dregs, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, naakte lathyrus en wolfskers.	Aanwezigheid beschermde flora uitgesloten binnen het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> Met het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Het veldbezoek is uitgevoerd in een voor deze soorten geschikte periode. Het niet aantreffen van deze soorten geeft een sterke indicatie van afwezigheid. Het plangebied vormt door de sterk onderhouden aard van het grasveld en door sterke voedselrijkheid alsmede schaduwwerking en concurrentie met overige soorten in het bos geen geschikte groeiomstandigheden voor beschermde soorten.	
Vogels met een jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde vogels met een jaarrond beschermd nest bekend. In de omgeving van het plangebied zijn wel waarnemingen bekend van gierzwaluw, huismus en	Aanwezigheid jaarrond beschermd nesten of primair leefgebied binnen het plangebied is niet geheel uitgesloten.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	<p>nesten van roek op circa driehonderd meter ten westen van het plangebied.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Binnen het plangebied is geen geschikt broedhabitat of primair leefgebied aanwezig van de steenuil, huismus, gierzwaluw. Nesten of horsten van roeken of andere vogels met een jaarrond beschermd nest zoals roofvogels zijn niet waargenomen maar kunnen niet geheel uitgesloten worden omdat het zicht werd beperkt door de bladeren. Het aanwezige gebouwtje biedt geen geschikte nestgelegenheid voor huismus en gierzwaluw door de beboste omgeving. Het incidenteel voorbijkomen van deze soorten kan niet uitgesloten worden.</p>	
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Rondom het plangebied zijn waarnemingen van vogels zonder een jaarrond beschermd nest bekend. Het gaat hierbij om soorten als appelvink, boomklever, boomkruiper, gekraagde roodstaart, glanskop, groenling, grote bonte specht, heggenmus, houtduif, kneu, tjiftjaf, tuinfluiter, Turkse tortel, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte kraai, zwarte roodstaart en zwartkop.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van boomkruiper, merel en pimpelmees. Binnen het plangebied zijn ook meerdere spechtenholen in bomen aangetroffen. De bomen, struiken, dichte begroeiing en de verruigde bosrand biedt geschikt broedhabitat voor diverse soorten vogels zonder jaarrond beschermd nest. Nestplaatsen zijn daarmee niet uitgesloten binnen het plangebied. Bij aanwezigheid van nesten zal de directe omgeving essentieel leefgebied voor de betreffende soort vormen.</p>	Aanwezigheid en nestplaatsen van vogels zonder jaarrond beschermd nest zijn niet uit te sluiten binnen het plangebied. Essentieel leefgebied rondom nestplaatsen niet uit te sluiten.
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen. In de bredere omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, gewone of grijze grootoorvleermuis en laatvlieger. Van de laatvlieger zijn verblijfplaatsen bekend op circa tachtig meter ten zuiden van het plangebied. Van de gewone of grijze grootoorvleermuis is een verblijfplaats bekend op circa honderd meter ten noorden van het plangebied.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Het gebouw op de noordgrens van het plangebied is door aanwezige toegangen in de vorm van kierende dakpannen in potentie geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. In het plangebied zijn enkele boomholten (spechtenholen) aanwezig. Deze boomholten kunnen gebruikt worden door boombewonende vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en watervleermuis. Het plangebied is niet direct verlicht en bestaat uit een relatief kleine bosschage met bomen en opgaande begroeiing. In de directe omgeving</p>	Verblijfplaatsen binnen plangebied aanwezig in het gebouw en boomholten zijn niet uitgesloten. Foerageergebied wordt ingeschat als niet essentieel. Vliegroutes langs de randen van het plangebied kunnen ook niet uitgesloten worden.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	van het plangebied is voldoende foerageergebied aanwezig in de vorm van bomen en bosschages. Op basis hiervan wordt verwacht dat de bosschage in het plangebied deel uitmaakt van het netwerk van direct omliggende foerageergebieden maar dat deze niet essentieel is. Langs de randen van het plangebied worden wel vliegroutes verwacht van soorten die vanuit Susteren naar het buitengebied en terugvliegen.	
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren. Wel zijn er in de omgeving waarnemingen bekend van bosmuis, eekhoorn, egel, huisspitsmuis, ree, steenmarter en wild zwijn.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Verblijfplaatsen van das en vos kunnen worden uitgesloten. Deze soorten maken makkelijk herkenbare verblijfplaatsen die niet zijn aangetroffen met het veldbezoek. Foerageergebied van vos aanwezig in het plangebied. In het plangebied zijn enkele konijnenholen aangetroffen die mogelijk ook door kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter gebruikt kunnen worden. De verschillende takkenhopen bieden tevens geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten. Gezien de aanwezigheid van konijnen biedt het plangebied geschikt voedsel en daarmee foerageergebied voor marterachtigen en vos.</p> <p>Bladnesten van eekhoorn zijn niet waargenomen maar kunnen door beperkt zicht van het dichte bladerdek niet worden uitgesloten. Algemene soorten als muizen en andere kleine zoogdiersoorten zullen op en rondom het plangebied voorkomen.</p>	<p>Foerageergebied en verblijfplaatsen van konijn aanwezig binnen plangebied.</p> <p>Verblijfplaatsen van steenmarter, kleine marterachtigen en eekhoorn niet uitgesloten binnen plangebied.</p> <p>Verblijfplaatsen van das en vos zijn uitgesloten.</p> <p>Algemeen voorkomende soorten zoals kleine knaagdieren zijn niet uit te sluiten.</p>
Amfibieën	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën. In de nabije omgeving zijn wel waarnemingen bekend van de boomkikker en algemene soorten als de gewone pad en bruine kikker. Van boomkikker is voortplantingswater op circa vijfhonderd meter ten oosten van het plangebied bekend, aan de andere zijde van de spoorlijn Sittard-Roermond. Tevens is een waarneming bekend in een tuin op circa honderd meter ten noorden van het plangebied. Daarnaast valt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van de kleine watersalamander, alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, meerkikker en bastaardkikker.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Daarbij moet vermeld worden dat de tijd van uitvoering en verborgen levenswijze voor deze soorten niet ideaal is. Door de afwezigheid van oppervlaktewater is waterhabitat voor deze soorten uit te sluiten. Landhabitat wordt als geschikt ingeschat voor gewone pad en bruine</p>	<p>Waterhabitat uitgesloten.</p> <p>Landhabitat is geschikt voor de gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander en mogelijk boomkikker.</p>

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	kikker en kleine watersalamander. Boomkikker wordt verwacht op basis van de korte afstand van tussen het plangebied en bronpopulaties en het vermogen van deze soort om de spoorlijn te kruisen. Alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker, meerkikker en rugstreeppad worden niet verwacht op basis van de afstand en de aanwezige barrières tussen de kernpopulaties en het plangebied.	
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Aan de oostzijde van de spoorlijn is op circa driehonderd meter de dichtstbijzijnde waarneming van een levendbarende hagedis bekend. Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de hazelworm.</p>	Aanwezigheid van levendbarende hagedis en hazelworm is niet uitgesloten.
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen. Het plangebied biedt goede leefomstandigheden voor levendbarende hagedis en hazelworm. Het bosgebied biedt voldoende structuurrijke, verstoringvrije plekken met veel wegkruipmogelijkheden zoals de aanwezige takkenhopen en stenen muur. Daarnaast kan de naastgelegen spoorberm door deze reptielen worden gebruikt van waaruit dieren vanuit bronpopulaties in het plangebied terecht kunnen komen.</p>	
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in of nabij van het plangebied.</p>	Aanwezigheid van (beschermde) vissen is uitgesloten.
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Door de afwezigheid van oppervlaktewater is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.</p>	
Insecten en overige ongewervelden	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen en nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde insecten en overige ongewervelden. Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de vermiljoenkever, iepenpage, teunisbloempijlstaart en grote vos.</p>	Aanwezigheid van beschermde iepenpage en grote vos niet uitgesloten. Overige beschermde insecten en ongewervelden zijn uitgesloten.
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten en overige ongewervelden. Net buiten het plangebied is de gehakelde aurelia waargenomen. De waardplanten (iep) voor iepenpage en grote vos zijn aanwezig in het plangebied waarmee voortplantingsplaatsen voor deze soorten niet uitgesloten kunnen worden. Waardplanten voor teunisbloempijlstaart of dood rottend hout van populieren geschikt voor vermiljoenkever zijn niet aanwezig in het plangebied. Functies voor deze soorten zijn daarmee uitgesloten in het plangebied.</p>	

Figuur 3.2: Plangebied (bij benadering met rood aangeduid) ten opzichte van NNN (grijs kader).

3.3.3 Houtopstanden

De voorgenomen bomenkap vindt plaats binnen de bebouwde kom. De bomenlanen en opstand maakt geen onderdeel uit van een bosschage groter dan tien are of een bomenlaan van meer dan 21 bomen.

4 Effectbeoordeling en toetsing

De volgende hoofdstukken zijn opgesteld op basis van wat hiervoor is beschreven onder doel, werkzaamheden en planning. Wijzigingen in planning, fasering, uitvoermethode of geheel nieuwe activiteiten in afwijking van dit rapport, dienen vooraf getoetst te worden door de ecooloog. Deze kunnen immers ook (nieuwe) negatieve effecten hebben op de mogelijk aanwezige flora en fauna. Ecologische onderzoeken en te treffen maatregelen zijn gebonden aan specifieke perioden voor uitvoering. Om ongewenste uitloop te voorkomen, is het daarom noodzakelijk om wijzigingen zo vroeg mogelijk in beeld te brengen en te communiceren met de ecooloog.

4.1 Soortenbescherming

4.1.1 Effectbeoordeling

In de onderstaande Tabel 4.1 is per soortgroep voor de mogelijk aanwezige soorten aangegeven of er negatieve effecten op kunnen treden door de voorgenomen ingreep.

Tabel 4.1: Effecten per soortgroep als gevolg van de ingreep.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Door te werken kan de ingreep leiden tot verstoring en doding van dieren en verstoring en vernietiging van jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van nesten ontstaat door rooien van bomen en struweel en bouwrijp maken van het perceel en het uitvoeren van bouwwerkzaamheden.	Ja
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van nesten ontstaat door rooien van bomen en struweel en bouwrijp maken van het perceel en het uitvoeren van bouwwerkzaamheden in het broedseizoen.	Ja
Vleermuizen	Doden en verstoren van dieren en vernietigen van verblijfplaatsen door rooien van bomen met verblijfplaatsen. Door in gebruikname van terrein en plaatsen van additionele verlichting kunnen vliegroutes en verblijfplaatsen (in gebouw en bomen) verstoord worden. Door bomen te rooien aan de zuidgrens van het plangebied worden geen vliegroutes onderbroken. De gevels, tuinen en bomen aan de Tuinstraat kan het (tijdelijk) verlies van de begeleidende structuur van de te rooien bomen opvangen. De opgaande begroeiing buiten het hekwerk aan de oostkant van het plangebied wordt niet gerooid. De vliegroute langs dit deel blijft daarmee gehandhaafd. Het rooien van een relatief kleine bosschage zal niet leiden tot het verlies van essentieel foerageergebied.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van verblijfplaatsen en schuilmogelijkheden van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing), konijn, steenmarter en eekhoorn en	Ja, enkel ten aanzien van de eekhoorn en steenmarter*

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
	algemene soorten als muizensoorten en egel door rooien van bomen en struweel, verwijderen van ruigte en bouwwerkzaamheden.	
Amfibieën	Binnen het plangebied wordt landbiotoop van boomkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander van verwacht. Door het rooien van bomen en struweel en het uitvoeren van bouwwerkzaamheden kunnen dieren gedood of verstoord worden en landhabitat worden aangetast.	Ja*
Reptielen	Doden van dieren en vernielen of beschadigen van rust-of verblijfplaatsen door rooien van bomen en struweel, verwijderen van ruigte en bouwwerkzaamheden. Het gaat hierbij om hazelworm en levendbarende hagedis.	Ja*
Insecten en overige ongewervelden	De grote vos en iepenpage hebben iep als waardplant. Door het rooien van deze bomen kunnen voortplantingslocaties vernield of beschadigd worden. Daarnaast kunnen rupsen, poppen en overwinterende imago's gedood worden.	Ja

*Provincie Limburg hanteert een vrijstelling voor een aantal in het plangebied mogelijk aanwezige soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Zie hiervoor bijlage 1. Deze soorten worden niet in de toetsing meegenomen. Desondanks geldt wel de zorgplicht voor deze en alle andere soorten.

4.1.2 Toetsing aan natuurwetgeving

Zoals gebleken uit de effectbeoordeling kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden voor de soorten ten gevolge van de ingreep. Deze negatieve effecten resulteren mogelijk in een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. In dit hoofdstuk is de ingreep getoetst in de (mogelijk) aanwezige soorten.

In de onderstaande Tabel 4.2 wordt inzichtelijk gemaakt tot welke beschermingscategorie de (mogelijk) aanwezige soorten toe behoren.

Tabel 4.2: Beschermingscategorie van de mogelijk aanwezige soorten.

Soort/soortgroep	Beschermingscategorie
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Vogelrichtlijnsoorten – Artikel 3.1 van de Wnb
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	
Gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb
Amfibieën: Boomkikker	
Grondgebonden zoogdieren: konijn, egel, steenmarter, eekhoorn en kleine knaagdieren.	Andere soorten met (tijdelijke) vrijstelling – Art. 3.10 van de Wnb
Algemene amfibieën	
Reptielen: hazelworm en levendbarende hagedis	
Insecten en overige ongewervelden: grote vos en iepenpage	Andere soorten zonder vrijstelling – Art. 3.10 van de Wnb

Per beschermingscategorie worden de effecten op deze soorten in onderstaande tabellen getoetst aan de Wnb. Met deze toetsing wordt geen rekening gehouden met eventuele maatregelen die deze effecten verzachten.

Tabel 4.3: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn (Art. 3.1 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Toelichting
Broedvogels met een jaar rond beschermd nest	X	X	-	X	-
Broedvogels zonder jaar rond beschermd nest	X	X	-	-	Toelichting lid 4: De verstoring door te werken in het broedseizoen wordt niet verwacht dat deze van wezenlijke invloed is op de lokale staat van instandhouding gezien de nestmogelijkheden in de omgeving en het vermogen van deze soorten om zich elders te vestigen.
Toelichting verbodsbepalingen					
Het is verboden om:					
Lid 1	: te doden of te vangen				
Lid 2	: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen				
Lid 3	: eieren te rapen en deze onder zich te hebben				
Lid 4	: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding				
Lid 5	: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.				

Tabel 4.4: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Toelichting
Gebouwbewonende vleermuizen	X	X	-	X	-	-
Boombewonende vleermuizen	X	X	-	X	-	-
Boomkikker	X	X	-	X	-	-
Toelichting verbodsbepalingen						
Het is verboden om:						
Lid 1	: opzettelijk te doden of te vangen					
Lid 2	: opzettelijk te verstoren					
Lid 3	: eieren van de dieren opzettelijk te vernielen of te rapen					
Lid 4	: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen					
Lid 5	: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontfouten of te vernielen					

Tabel 4.5: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Andere soorten (Art. 3.10 lid 1 Wnb).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Toelichting
Eekhoorn	X	X	-	
Steenmarter	X	X	-	
Hazelworm	X	X	-	
Levendbarende hagedis	X	X	-	
Grote vos	X	X	-	
Iepenpage	X	X	-	
Toelichting verbodsbepalingen				
Het is verboden om:				
Lid 1a	: opzettelijk te doden of te vangen			
Lid 1b	: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen			
Lid 1c	: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen			

4.1.3 Vervolgstappen en maatregelen

De voorgaande hoofdstukken hebben aangegeven dat met het uitvoeren van de ingreep zoals beschreven negatieve effecten op broedvogels met en zonder jaarrond beschermd nest, gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen, boomkikker, eekhoorn, steenmarter, hazelworm, levendbarende hagedis, grote vos, iepenpage, algemene grondgebonden zoogdieren en algemene amfibieën kunnen optreden. Het is noodzakelijk om deze negatieve effecten zo goed als mogelijk te voorkomen door middel van maatregelen. Doel van deze maatregelen is het voorkomen van de negatieve effecten en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb. Dit vraagt mogelijk om een wijziging van planning en uitvoeringswijze. Wanneer deze maatregelen niet afdoende zijn of niet volledig inzichtelijk gemaakt kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk om de effectbeoordeling volledig te maken. Hieruit kan blijken dat negatieve effecten niet volledig te voorkomen zijn. Voor deze resterende effecten dient dan een ontheffing Wnb te worden aangevraagd.

Broedvogels met een jaarrond beschermd nest

De effecten op broedvogels met een jaarrond beschermd nest zijn op voorhand niet volledig te voorkomen middels maatregelen. Bomenkap kan leiden tot de vernietiging van nesten. Voor broedvogels met jaarrond beschermd nest blijven daarmee overtredingen van verbodsbepalingen van toepassing. Met een visuele inspectie van de bomen in de bladloze periode kan beoordeeld worden of er in de bomen horsten aanwezig zijn of uitgesloten kunnen worden. Wordt met deze inspectie de aanwezigheid van horsten bevestigd dan is nader onderzoek in de periode maart tot half mei noodzakelijk om aan te tonen of een horst in gebruik is en door welke soort. Deze informatie is noodzakelijk om soorten uit te sluiten of, mits aanwezig, over te gaan naar een mogelijk benodigde ontheffing Wnb.

Broedvogels zonder een jaarrond beschermd nest

De effecten op broedvogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen op voorhand voorkomen worden door te werken (rooien bomen en struweel) buiten het broedseizoen (buiten de periode maart t/m augustus). Als dat niet mogelijk is zal afstemming met een ecooloog noodzakelijk zijn ter verantwoording dat er zich geen broedende vogels ophouden binnen de directe invloedssfeer van versturende activiteiten binnen de ingreep.

Vleermuizen - verblijfplaatsen

De bomen met boomholtes in het plangebied bieden potentie voor beschermde boombewonende vleermuissoorten (zoals bijv. rosse vleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis). Het gebouw biedt daarnaast mogelijk geschikte openingen voor gebouwbewonende vleermuissoorten (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis). Om vast te

stellen of deze holtes en openingen functies voor vleermuizen bieden dienen deze nader geïnspecteerd te worden door middel van een visuele inspectie. Tijdens de visuele inspectie worden met behulp van een endoscoop en zaklamp de boomholtes binnen het plangebied geïnspecteerd. Op basis van deze gegevens kan een conclusie getrokken worden of verblijfsfuncties op voorhand uitgesloten kunnen worden of dat nader onderzoek noodzakelijk is. Indien geen functies aanwezig zijn kunnen de bomen gerooid worden zonder verdere maatregelen ten aanzien van vleermuizen. Daarbij dient wel altijd rekening gehouden met de maatregelen ten aanzien van broedvogels.

Indien de boomholtes en/of openingen in het gebouw geschikt blijken als verblijfplaats voor vleermuizen dient nader onderzoek verricht te worden. Doelstelling van het nader onderzoek is inzichtelijk maken of voorgenoemde soorten en bijbehorende gebruiksfuncties (zomer-, kraam- en paarverblijf) in de bebouwing en bomen aanwezig zijn. Een deskundig ecooloog voert het nader onderzoek uit conform het Vleermuisprotocol (2021), waarbij in de periode van 15 april tot en met 15 oktober vier tot vijf veldbezoeken worden uitgevoerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van batdetectoren en een warmtebeeldcamera. Deze informatie is noodzakelijk om soorten uit te sluiten of over te gaan naar een mogelijk benodigde ontheffing Wnb.

Vleermuizen – foerageergebied en vliegroute

Effecten op mogelijke vliegroutes van vleermuizen kunnen voorkomen worden door te werken tussen zonsopkomst en zonsondergang. Het gebruik van bouwplaatsverlichting, beveiligingsverlichting en permanente verlichting rondom het zorgcomplex kan verstorend zijn mits niet goed toegepast. De noodzaak tot nader onderzoek naar het gebruik van de opgaande beplanting als functie vliegroute kan voorkomen worden door bouwplaatsverlichting, beveiligingsverlichting permanente verlichting achterwege te laten of zo toe te passen dat er geen sprake is van toename lichtintensiteit op de opgaande beplanting en watergangen. Van november tot maart is het toepassen van verlichting geen belemmering voor essentiële vliegroudefuncties van vleermuizen. Hiermee kunnen negatieve effecten op foeragerende en op vliegroute zijnde vleermuizen en nabijgelegen verblijfplaatsen afdoende worden uitgesloten.

Boomkikker

De effecten op de boomkikker zijn op voorhand niet volledig te voorkomen middels mitigerende maatregelen indien er binnen de ingreep vaste rust en verblijfplaatsen in gebruik zijn. Voor de boomkikker blijven daarmee overtredingen van verbodsbepalingen van toepassing indien verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te rooien bomen en het struweel.

In de periode juni – augustus worden bij geschikte weersomstandigheden vijf bezoeken gebracht en aanwezige dieren op zicht gezocht. De periode tussen de bezoeken bedraagt minimaal één dag.

Eekhoorn en steenmarter

De provincie Limburg hanteert een tijdelijke vrijstelling voor de steenmarter en eekhoorn. Deze tijdelijke vrijstelling geldt voor steenmarter in de periode 15 augustus tot en met februari. Voor de eekhoorn geldt deze vrijstelling van maart t/m april en juli t/m november. Deze vrijstelling geldt enkel voor het vernielen van verblijfplaatsen, niet voor het doden van dieren.

Voorafgaand aan de ingreep dient in het bladloze seizoen vastgesteld te worden door een deskundig ecooloog of er eekhoornnesten aanwezig zijn in de te rooien bomen. De ecooloog dient op dat moment passende maatregelen voor te schrijven om het doden van dieren te voorkomen. Eventuele nestplaatsen dienen in de

vrijstellingsperiode te worden verwijderd en maatregelen om nieuwe nesten te voorkomen dienen ook in deze periode te worden getroffen.

Negatieve effecten kunnen worden voorkomen indien binnen deze vrijstellingsperiode gewerkt wordt waarbij voor de steenmarter zorgvuldig het struweel verwijderd wordt. Daarbij dient altijd zorg geboden te worden zodat er geen dieren gedood worden. Dit kan door bijvoorbeeld één richting op te werken, zo krijgen dieren de kans te vluchten. In afstemming met een ecooloog dienen de exacte maatregelen bepaald te worden.

Hazelworm en levendbarende hagedis

De provincie Limburg hanteert een tijdelijke vrijstelling voor de hazelworm en de levendbarende hagedis. Deze tijdelijke vrijstelling geldt voor hazelworm in de periode juli, augustus, september. Voor de levendbarende hagedis geldt deze vrijstelling in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober. Deze vrijstelling geldt enkel voor het vernielen van verblijfplaatsen, niet voor het doden van dieren.

De effecten op hazelworm en levendbarende hagedis zijn op voorhand niet volledig te voorkomen door het treffen van maatregelen. Voor deze reptielen blijven daarmee overtredingen van verbodsbepalingen van toepassing. Het is noodzakelijk om middels nader onderzoek inzichtelijk te maken of de soorten er zitten en welke functies het plangebied vervult voor deze soorten. Deze informatie is noodzakelijk om soorten uit te sluiten of, mits aanwezig over te gaan naar een mogelijk benodigde ontheffing Wnb. Het nader onderzoek dient uitgevoerd worden conform het soortinventarisatieprotocol van NGB. In de meest optimale voor beide soorten zullen in de periode augustus - september platen worden neergelegd. Na een maand gewenningsperiode start de eerste van vier controlemomenten op aanwezigheid van hazelworm en levendbarende hagedis. De periode tussen het eerste en laatste controlemoment bedraagt minimaal één maand.

Grote vos en iepenpage

De effecten op de grote vos en de iepenpage zijn op voorhand niet volledig te voorkomen door het treffen van maatregelen. Het rooien van bomen en struweel kan leiden tot de vernietiging van voortplantingsplaatsen, eieren op waardplanten, aanwezige rupsen en poppen. Voor deze soorten blijven daarmee overtredingen van verbodsbepalingen van toepassing. Het is noodzakelijk middels nader onderzoek inzichtelijk te krijgen of de soorten er zitten en welke functies het plangebied vervult voor deze soorten. Deze informatie is noodzakelijk om soorten uit te sluiten of, mits aanwezig over te gaan naar een mogelijk benodigde ontheffing Wnb. Het nader onderzoek dient uitgevoerd worden in de periode maart tot en met half juli.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Effectbeoordeling

Natura 2000

Door de ligging van het plangebied buiten het Natura 2000 zijn directe effecten uitgesloten. Echter, een effect als gevolg van stikstofdepositie in de bouw- en gebruiksfase is gezien de afstand van circa vier kilometer tot het dichtstbij gelegen Natura 2000- gebied 'Abdij Lilbosch & Voormalig Klooster Mariahoop' en de omvang van de werkzaamheden hoewel beperkt niet volledig uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland/Limburg

Het plangebied ligt buiten het NNN. Werking door externe effecten zijn niet van toepassing. Daarmee zijn effecten voor de ingreep uitgesloten.

Houtopstanden

Een groot deel van de bomen in het plangebied zal worden gerooid. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt is een kapmelding in het kader van de Wnb niet van toepassing. Mogelijk is er wel een vergunning nodig in het kader van de gemeentelijke kapverordening.

4.2.2 Vervolgstappen

Ten aanzien van het NNN en houtopstanden zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Negatieve effecten zijn immers op voorhand uit te sluiten.

Ten aanzien van Natura 2000 dient een stikstofdepositieberekening te worden uitgevoerd met Aerius om vervolgstappen voor het aspect stikstof te bepalen met betrekking tot de bouwfase en de gebruiksfase.

5 Conclusie en advies

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van Volantis B.V. een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van de locatie Jozefstraat te Susteren, provincie Limburg.

Aanleiding voor deze quickscan Wet Natuurbescherming vormt de voorgenomen realisatie van een woonzorgcomplex met veertig appartementen in twee bouwlagen. Dergelijke ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en of beschermde gebieden en daarmee overtreding van de Wet Natuurbescherming of het provinciaal natuurbeleid Natuurnetwerk Nederland.

Doel van het onderzoek is om inzichtelijk maken welke beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn en te beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op deze waarden.

5.1 Conclusie soortbescherming

Uit de quickscan is gebleken dat het plangebied functies biedt voor de volgende beschermde soorten:

- Broedvogels met en zonder een jaarrond beschermd nest;
- Gebouw- en boombewonende vleermuizen;
- Eekhoorn, konijn, vos, steenmarter, kleine marterachtigen en kleine grondgebonden zoogdieren als diverse muizensoorten;
- Boomkikker en algemeen voorkomende amfibieën;
- Levendbarende hagedis en hazelworm;
- Grote vos en iepenpage.

Door de voorgenomen ingreep leidt dit tot negatieve effecten en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. Deze negatieve effecten zijn voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest, gebouwbewonende vleermuizen, konijn, vos en kleine grondgebonden zoogdieren en algemeen voorkomende amfibieën te mitigeren. De mogelijke negatieve effecten voor broedvogel met een jaarrond beschermd nest, boombewonende vleermuizen, eekhoorn, steenmarter, boomkikker, levendbarende hagedis, hazelworm, grote vos en iepenpage zijn niet volledig te mitigeren. Eerst is onderzoek benodigd om de aanwezigheid van verblijfplaatsen en of functies van deze soorten in het plangebied in beeld te brengen.

Geadviseerd wordt om in een vroeg stadium een visuele inspectie uit te laten voeren en daarmee snel inzichtelijk te krijgen in de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en eekhoorn en op basis van die gegevens al de benodigde vervolghandelingen in gang te zetten. Deze visuele inspectie kan worden uitgevoerd door Geonius. Op basis van deze resultaten kan dan snel inzicht gegeven worden in het mogelijke vervolg.

5.2 Conclusie gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of direct nabij een Natura 2000-gebied. Daarmee zijn directe effecten op voorhand uitgesloten. Effecten ten gevolge van een stikstofdepositie in de bouw- en de gebruiksfase zijn echter niet op voorhand uit te sluiten op de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland. Directe effecten ten gevolge van de ingreep zijn daarmee op voorhand uitgesloten. Negatieve effecten ten gevolge van externe werking op het NNN zijn tevens uitgesloten door de afstand tussen het plangebied en het meest nabij gelegen NNN.

Houtopstanden

Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt is een kapmelding in het kader van de Wnb niet van toepassing. Mogelijk is er wel een vergunning nodig in het kader van de gemeentelijke kapverordening.

5.3 Advies

Soortenbescherming

Om negatieve effecten te voorkomen op de aanwezige beschermde soorten dienen de maatregelen zoals beschreven in §4.1.3 volledig opgevolgd te worden. Met deze mitigerende maatregelen is het echter niet mogelijk om alle negatieve effecten ten aanzien van een aantal beschermde soorten en functies te voorkomen. Om een volledige effectbeoordeling en toetsing aan de Wnb uit te kunnen voeren is nader onderzoek naar broedvogels met een jaarrond beschermd nest, boombewonende vleermuizen, eekhoorn, steenmarter, boomkikker, levendbarende hagedis, hazelworm, grote vos en iepenpage noodzakelijk. Hieruit zal blijken of de ingreep middels enkel mitigerende maatregelen is uit te voeren of dat een ontheffing Wnb noodzakelijk is.

Gebiedsbescherming

Door de ligging van het plangebied buiten Natura 2000 en het NNN kunnen directe effecten op voorhand worden uitgesloten. Indirecte effecten ten gevolge van een stikstofdepositie gedurende de aanlegfase en gebruiksfase op nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn niet op voorhand uit te sluiten. Middels een berekening met de Aeries-calculator kunnen eventuele effecten inzichtelijk gemaakt worden. Hieruit kunnen mogelijk vervolgstappen noodzakelijk blijken.

Vervolgstappen in het kader van houtopstanden is niet noodzakelijk vanwege de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom. Wel is mogelijk een gemeentelijke kapverordening van toepassing.

Bijlage 1 Wetgeving

Toetsingskader

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht. Deze wet regelt de bescherming van soorten, Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Verder is per provincie het Natuur Netwerk Nederland beschermd door middel van een provinciale verordening. In onderstaande paragrafen wordt het wettelijke kader per thema kort uiteengezet.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming is sinds 1 januari 2017 van kracht en dient als vervanger van de vroegere Flora en Faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De *zorgplicht* en *Hoofdstuk 3* van voorgenoemde wet behandelen de soortenbescherming binnen Nederland, waaronder zowel plant- als diersoorten vallen. Voorheen was de rijksoverheid het bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van de Wet Natuurbescherming gedelegeerd naar de provincies.

De zorgplicht is vermeld onder artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. In de zorgplicht wordt de intrinsieke waarde van alle in het wild levende plant- en diersoorten beschermd. Dit is onafhankelijk van de beschermde status van het dier en geeft een basisbescherming voor soorten. In de praktijk betekent de zorgplicht dat eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, met hun directe leefomgeving, wanneer in het landschap ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 van de betreffende wet gaat specifiek in op beschermde soorten. In dit hoofdstuk bestaan drie verschillende beschermingsregimes:

- Artikelen 3.1 t/m 3.4: Vogelsoorten beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn.
- Artikelen 3.5 t/m 3.9: Flora- en faunasoorten beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage I/II uit het Bonn Verdrag en Bijlage 1 uit het Bern Verdrag.
- Artikelen 3.10, 3.11: Nationaal beschermde soorten vermeld in onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming.

Elk van deze regimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en eisen om vrijstelling of ontheffing te verlenen. De verbodsbepalingen zijn te vinden in onderstaand overzicht:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur: Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Normaliter kan een project of bestemmingsplan geen doorgang vinden wanneer verbodsbepalingen worden overtreden. Echter bestaan een aantal uitzonderingen, waarop verbodsbepalingen niet van toepassing zijn:

- Vrijstelling geldt op basis van een provinciale verordening.
- Gewerkt wordt met een goedgekeurde (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) RVO gedragscode.
- Ontheffing kan worden verleend.

Vrijstelling

Provincies zijn bevoegd af te wijken van de vermelde beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. De provincie verleent vrijstelling door de betreffende soort op te nemen in de provinciale verordening. Bij vrijstelling dient gekeken te worden of de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort niet in gevaar komt. Vrijstelling geldt met name voor een aantal algemeen en beschermende voorkomende soorten, waaronder verscheidene knaagdieren, egels, vossen en konijnen. Indien een soort op deze vrijstellingslijst komt te staan, hoeft bij een nieuwe project of bestemmingsplan niet getoetst te worden aan de verbodsbepalingen.

RVO Gedragscode

Voor diverse (reguliere) activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen kan vrijstelling van toetsing aan een initiatiefnemer worden verleend. Hiervoor dient een initiatiefnemer te handelen conform een gedragscode die is goedgekeurd door de RVO. Het gaat hierbij om onder andere handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. In een dergelijk document wordt beschreven dat zorgvuldig gewerkt dient te worden, zodat geen schade aan beschermde plant- en diersoorten veroorzaakt wordt.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Tot slot kan een initiatiefnemer bij de provincie een ontheffing voor soortenbescherming aanvragen om af te wijken van verbodsbepalingen. Om een ontheffing te kunnen krijgen, dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

- Geen andere bevredigende oplossing is mogelijk voor de handeling.
- Het project/plan voldoet aan één van de in de wet genoemde belangen.
- De ingreep/handeling resulteert niet in een verslechtering van de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort.

Gebiedsbescherming

Om natuurgebieden op Europese schaal te beschermen, is door de Europese Commissie in 1979 de Vogelrichtlijn en in 1992 de Habitatrichtlijn ingevoerd. Vanuit beide richtlijnen is gebiedsbescherming een belangrijke component. Vanuit de Vogelrichtlijn dien(d)en door de lidstaten beschermde leefgebieden voor vogelsoorten aangewezen te worden. Voor de Habitatrichtlijn geldt dit voor alle andere (bedreigde) plant- en diersoorten.

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van circa 160 Natura 2000-gebieden in Nederland. Voorheen was de rijksoverheid bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van voorgenoemde wet gedelegeerd naar de provincies. (Ruimtelijke) Ontwikkelingen en nieuwe bestemmingsplannen hebben mogelijk een negatief (significant) effect op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden.

Indien dit de verwachting is dient een zogenoemde natuurtoets te worden uitgevoerd om de effecten van de geplande ontwikkelingen in kaart te brengen. Wanneer uit een dergelijke voortoets volgt dat negatieve (significante) effecten niet zijn uit te sluiten, dient aanvullend een verslechteringstoets en/of een passende beoordeling gedaan te worden.

Verslechteringstoets

Een verslechteringstoets wordt uitgevoerd wanneer vanwege de ingreep negatieve effecten zijn te verwachten, die niet significant zijn. In dit onderzoek wordt bekeken welke negatieve effecten kunnen optreden en wat voor impact deze hebben op de kwaliteit van een Natura 2000-gebied. Verder dient aangetoond te worden met welke mitigerende maatregelen de negatieve effecten worden weggenomen of verminderd. Tevens wordt beoordeeld of alsnog een vergunning noodzakelijk is.

Passende beoordeling

Als negatief significante effecten niet zijn uit te sluiten dient een passende beoordeling gedaan te worden. Deze beoordeling dient aan te tonen of de geplande ingrepen resulteren in significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Hierbij wordt nader ingegaan op verschillende habitattypen en doelsoorten van een betreffend gebied. Tevens wordt onderzocht welke mitigerende maatregelen nodig zijn om de effecten weg te nemen. Als deze niet zijn weg te nemen kan een vergunning niet verleend worden, tenzij een ADC-toets uitgevoerd kan worden.

ADC-toets

Bij een ADC-toets dient naar een aantal zaken gekeken te worden. Allereerst dient aangetoond te worden dat geen (A)lternatieven voor de ontwikkeling van toepassing zijn. Daarnaast moet een ontwikkeling voldoen aan (D)wingende redenen van groot openbaar belang. Als laatste dient te worden aangetoond dat het mogelijk is om negatieve effecten te (C)ompenseren voor het aangetaste Natura 2000-gebied.

Bescherming NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genaamd, bestaat sinds 1990. De rijksoverheid heeft dit netwerk via het Natuurbeleidsplan (1990) en de Nota Ruimte (2005) gerealiseerd. Destijds is dit systeem in het leven geroepen om een samenhangend natuurnetwerk te creëren, van hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen, ter bevordering van de Nederlandse natuur. Momenteel bestaat het NNN uit Natura 2000-gebieden, de vroegere natuurmonumenten en natuurgebieden met een andere status. Deze gebieden zijn onderling verbonden middels ecologische verbindingszones om de migratie van plant- en diersoorten te bevorderen.

Het beleid, beheer en bescherming van deze gebieden ligt sinds 2014 bij de provincies. Provincies verschillen in benadering hoe zij met deze gebieden omgaan; vastgelegd in provinciale (omgevings-) verordeningen. In de praktijk dient voor elk project of bestemmingsplan in en nabij het NNN bepaald te worden wat voor effecten dit kan hebben. Indien negatieve effecten zijn te verwachten geldt het 'Nee, tenzij-principe'. Dit principe geeft aan dat de wezenlijke kenmerken/waarden van een dergelijk gebied niet (significant) mogen worden aangetast. Indien dit toch plaatsvindt, dient middels mitigerende maatregelen en/of een compensatiemaatregelen de schade te worden weggenomen.

Houtkap

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is bepaald dat Nederlandse bossen beschermd dienen te worden, inhoudende dat niet zonder geldige reden bosareaal gekapt mag worden. Het betreft houtopstanden die voldoen aan de volgende criteria:

- Boomopstanden van > 10 are.
- Rijbeplanting van > 20 bomen.
- Het bosareaal dient zich te bevinden buiten de bebouwde kom.

In de praktijk betekent dit dat wanneer bomen gekapt worden, of een bomenbestand gekapt wordt, hiervoor een melding bij de provincie gedaan dient te worden. Verder geldt een herplantplicht waarvoor geldt dat herplant op hetzelfde perceel gerealiseerd dient te worden of ergens anders. De concrete uitwerking van deze regels verschilt per provincie.

Behalve dat op provinciaal niveau wordt toegezien op de kap van bomenbestanden, wordt op gemeentelijk niveau ook toegezien op de kap van monumentale bomen en/of houtopstanden. Afhankelijk van de gemeente wordt per project gekeken hoe hiermee wordt omgegaan.

Bijlage 2 Impressie plangebied

Schanskorven stenen muur

Gebouwtje

Nestkast

Grasmaaisel en takken

Gazon met op voorgrond links iep

Takkenhoop

Berk met holte

Zuidzijde plangebied langs hekwerk

Spechtenholte

Takkenhoop

Bosrand en fietspad ten oosten van
plangebied

Bodemholte (grondgebonden zoogdier)

Gaten en openingen rondom wortels

Bodemholte grondgebonden zoogdier

Geonius.nl

Geonius is een middelgroot interdisciplinair ingenieursbureau met brede expertise binnen de GWW- en bouwsector. Door onze unieke combinatie van vakkennis op het gebied van wegen, geotechniek, milieu, geodesie, water, ruimtelijke ontwikkeling, landschap, archeologie en ecologie zijn wij goed in staat mee te denken met de klant en projecten zelfstandig uit te voeren. Grenzen tussen de verschillende divisies vervagen, waardoor steeds meer projecten integraal door ons worden uitgevoerd.

Geonius hecht veel waarde aan een informele, positieve bedrijfscultuur, het welzijn van medewerkers en maatschappelijke betrokkenheid.

Wegen

Geotechniek

Milieu

Geodesie

Water

Ruimtelijke ontwikkeling

Landschap

Archeologie

Ecologie

Bijlage 2 Foto steenmarter

Foto 1: Steenmarter bij verblijfplaats

Geonius.nl

Geonius is een middelgroot interdisciplinair ingenieursbureau met brede expertise binnen de GWW- en bouwsector. Door onze unieke combinatie van vakkennis op het gebied van wegen, geotechniek, milieu, geodesie, water, ruimtelijke ontwikkeling, landschap, archeologie en ecologie zijn wij goed in staat mee te denken met de klant en projecten zelfstandig uit te voeren. Grenzen tussen de verschillende divisies vervagen, waardoor steeds meer projecten integraal door ons worden uitgevoerd.

Geonius hecht veel waarde aan een informele, positieve bedrijfscultuur, het welzijn van medewerkers en maatschappelijke betrokkenheid.

Wegen

Geotechniek

Milieu

Geodesie

Water

Ruimtelijke ontwikkeling

Landschap

Archeologie

Ecologie